Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!



# БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 179 (13984) | 1975 оной августын 1, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

## Республикын хүндэлэлэй самбар

…омышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхээ …оной ба хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг …иятинуудай дунда 1975 оной 2-дохи кварталда …рһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет …облпрофсовет хаража үзөөд, эдэ коллективүүдтэ нэ… һуури олгожо, дамжуулгын Улаан туг барюулха, …бликын Хүндэлэлэй самбарта бэшэхэ гэжэ тогтообо:

…нэ-Бэрээнэй заһабарилгын заводой коллективтэ — …укци худалдаха түсэбөө 117 процент, ажалай бүтээ… дэшэлүүлхэ даабаряа 114 процент дүүргэһэн;

…ан-Үдын тепловой сетиин коллективтэ — халуун …, уһа дамжуулан үгэхэ түсэбөө 100,5 процент …гэһэн;

…яадай геологическа управлениин түбэй лаборато… — геологическа даабаряа 100 процент, ажалай бү… дэшэлүүлхэ түсэбөө 105 процент ба олзо доход …ха түсэбөө 110,8 процент дүүргэһэн;

…гтын плавиково-шпадай уурхайн коллективтэ — …укци худалдаха түсэбөө 122 процент, ажалай бүтээ… дэшэлүүлхэ даабаряа 132,3 процент дүүргэһэн;

…яадай АССР-эй түлишын промышленностиин уп… …иин Еловско леспромхоздо — продукци худалдаха …бөө 104,9 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ …ряа 117,3 процент дүүргэһэн;

…рбын лесхозой коллективтэ — продукци худалдаха …ряа 120 процентдэ хүргэһэн, олзо доход оруулха тү… 124,6 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даа… 112 процент дүүргэһэн;

…хеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управле… автобазын коллективтэ — гол хүдэлмэриингөө тү… 105 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа …процент дүүргэһэн, ашаа зөөлгын өөрынь үнэ сэнгые …процентээр хямдаруулһан;

…аан-Үдэ станциин коллективтэ — вагонуудые ябуул… …түсэбөө 101,7 процент, ашаа тээхэ даабаряа 102,2 …нт, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 103,6 про… дүүргэһэн;

…хеэ холбооной Баргажанай районно узелай коллек… — олзо доход оруулха түсэбөө 102,3 процент …гэһэн, 1974 оной энэ үеынхитэй сасуулхада, олзо … оруулгые 11,6 процентээр үлүүлһэн, ажалай бү… дээшэлүүлхэ түсэбөө 101,8 процент дүүргэһэн ба … холбооной хүдэлмэри һайжаруулһан;

…хааминай хилээмэнэй 7-дохи заводой коллективтэ — …укци худалдаха түсэбөө 102,3 процент, ажалай бү… дээшэлүүлхэ даабаряа 105,1 процент дүүргэһэн;

…олой үйлэдбэриин «Туяна» нэгэдэлэй коллективтэ …родукци худалдаха түсэбөө 102 процент, ажалай бү… дээшэлүүлхэ даабаряа 101,2 процент, олзо доход …ха түсэбөө 116,1 процент дүүргэһэн;

…ан-Үдын горбыткомбинадай коллективтэ — ажа… …лай хангалга хэхэ түсэбөө 104,8 процент, ажалай … дээшэлүүлхэ даабаряа 103,3 процент дүүргэһэн;

…ан-Үдын горпромторгын «Звездочка» гэжэ ажахын …ной 3-дахи магазинай коллективтэ — рознично …даа наймаанай эрьесын түсэбые 103,7 процент, …ай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 111,8 процент, ол… …доход оруулха даабаряа 235 процент дүүргэһэн;

…дахи барилга-хабсаралгын поездын коллективтэ — …га-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ түсэбөө 100 про… …ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа 106 про… дүүргэһэн;

…ан-Үдын шэлэй заводой коллективтэ — продукци …даха түсэбөө 102,1 процент, ажалай бүтээсэ дээ… …лхэ даабаряа 105,8 процент, олзо доход оруулха …бөө 108,2 процент дүүргэһэн;

…ммунальна ажахын управлениин оньһожоруулагда… …прачечнын коллективтэ — хубсаһа утааха түсэбөө …2 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө …5 процент, олзо доход оруулха даабаряа 103,3 про… дүүргэһэн;

…остсибгипросельхозстройн» институдай коллективтэ …проектно-бэдэрэлгэ шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ тү… … 102,3 процент, захигшадтань бэлэн документаци …ха даабаряа 103,6 процент дүүргэһэн;

«Сельхозтехника» нэгэдэлэй Оронгын отделениин кол… …тивтэ — продукци худалдаха түсэбөө 106,8 процент, …торнуудые заһабарилха даабаряа 105,9 процент …гэһэн, тиихэдээ, 1974 оной энэ үеынхитэй сасуулха… …ажалай бүтээсые 3,5 процент дээшэлүүлһэн.

## …ПСС-эй ОБКОМДО, БурАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ОБЛПРОФСОВЕДТЭ

### …1975 ОНОЙ ТҮРҮҮШЫН ХАХАДТА МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ АБАХА БА ГҮРЭНДЭ …УДАЛДАХА ХЭМЖЭЭЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР АЙМАГУУД ХООРОНДЫН СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНҮҮДЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

1975 оной түрүүшын хахадта мал ажалай продуктнуу… …абаха ба гүрэндэ худалдаха хэмжээе дээшэлүүлхэ …аар аймагуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөө… …дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой бюро, рес… …бликын Министрнүүдэй Совет болон облпрофсовет …хай тогтоол гаргаа.

КПСС-эй обкомой, БурАССР-эй Министрнүүдэй Со… …дэй болон облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, 1500 …хэриг нэгэдэхи мүнгэн шан Кабанскын аймагта барюу… …дахаа болоо. Энэ аймаг гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө …5 процент, һү — 105 процент дүүргэжэ, нёдондоной энэ …ынхитэй сасуулхада, гүрэндэ мяха худалдалгаяа 14 про… …нтээр, һү — 6 процентээр дээшэлүүлжэ, бүхы түрэлэй …лай тоо толгой олошоруулһан байна.

Хоёрдохи мүнгэн шан (1000 түхэриг) Захааминай ай… …магта олгогдоо. Тус аймаг мяха худалдаха түсэбөө 103 …процент, һү — 108 процент дүүргэжэ, нёдондоной энэ үеын… …дэ орходоо, 6 процент ехэ мяха, 8 процент ехэ һү худал… …жа, үхэр болон хонидой тоо олошоруулжа шадаа.

700 түхэриг — гурбадахи шан Хориин аймагта барюу… …лдаха болоо. Энэ аймаг гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө …16 процент, һү — 102 процент дүүргэжэ, нёдондоной энэ …ынхидэ орходоо, 4 процент ехэ мяха, 3 процент ехэ һү …гүрэндэ худалдажа, бүхы түрэлэй малай тоо олошоруу…

Мал ажалай продуктнуудые абалга ба гүрэндэ худал… …лгые дээшэлүүлхэ талаар Загарайн, Прибайкалиин бо… …лон Баунтын аймагуудай ажахынуудта ехэ хүдэлмэри …лдээ гэжэ энэ тогтоол соо тэмдэглэгдээ.

# БҮХЫ ХҮСЭЕЭ — ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ

△ Июлиин 28-най мэдээгээр 65.223 гектарай ногоон сабшагдаа. △ Тэрэнэй 58 процентнь хуряагдажа, 320.444 центнер үбһэн һүрилэгдөө. △ 153.049 центнер сенаж дарагдаа. △ 252.200 центнер ногоон силостэ ороо. △ 30.035 центнер ногооной гурил гаргагдаа. △ 43.335 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээ.

Республикын колхоз, совхозуудта тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Һүүлэй мэдээгээр бүхы **сабшалан болон таримал ногооной зелёнкын 16 процент сабшагдаба.** Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, 5300 гаран гектар бага сабшагдаад байна. Үбһэ сабшалгаар урдынхидаал адли Кабанскын, Прибайкалиин, Захааминай, Улаан-Үдын аймагууд түрүүлжэ ябана. Эдэ аймагуудта бүхы сабшалангайнь, таримал ногоо болон зелёнкын 39—25 процент сабшагданхай. Зүгөөр Зэдын, Яруунын, Хэжэнгын Мухар-Шэбэрэй, Хориин, Сэлэнгын аймагуудай ажахынууд сабшалгаараа гээгдэжэ ябана.

Сабшаһан ногоогоо саг соонь хуряажа, һүрилжэ абаха гээшэ тон шухала. Энэ талаар мүн лэ Прибайкалиин, Кабанскын аймагууд бусадта жэшээ харуулна. Тус аймагуудай ажахынууд сабшаһан ногоонойнгоо дүрбэнэй гурбан хубииень хуряажа абаад, нёдондоной энэ үеынхиһөө ехэ үбһэ бэлэдхээ. Тиин Зэдын, Яруунын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта сабшалга һүрилэлгэ хоёройнь хоорондо ехэ забһар гарана. Жэшээнь, Яруунын аймагта 4505 гектарай ногоон сабшагдаад, тэрэнэй миил 1520 гектарынь хуряагдажа абтаад байна.

Бүхы дээрээ республикымнай ажахынууд нёдондоной энэ үеынхиһөө 117 мянга гаран центнер үбһэ бага бэлэдхээд байнхай. Илангаяа Бэшүүрэй, Зэдын, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй аймагууд нёдондонойхиһоо гээгдэжэ ябана. Жэшээнь, Бэшүүрэй аймагай ажахынууд нёдондоной энэ үедэ 57.700 центнер үбһэ бэлэдхэһэн байбал, мүнөө тэрэнь оройдоо 18.532 центнертэ хүргэгдэнхэй.

Тиимэһээ үбһэ хуряалгые хурдадхаха, энэ хүдэлмэридэ бүхы техникээ, хүдөөгэй зониие үбгэн залуугүй хабаадуулха, үбһэшэдэй звенонуудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ шухала болоно.

Байгша ондо **сенаж** дараха хүдэлмэри урда жэлэйхиһээ түрүүлжэ ябана. Нёдондоной энэ үеынхиһөө 28 мянга гаран центнер ехэ сенаж дарагдаа. Загарайн аймагай ажахынууд нёдондонойхиһоо 3,8 дахин ехэ сенаж бэлэдхээ. Мүн энэ хүдэлмэри Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй аймагуудта урагшатай. Хэжэнгын, Прибайкалиин, Сэлэнгын аймагууд нёдондо энэ хирэдэ нэгэшье центнер сенаж дараагүй байгаа һаа, мүнөө 2400—4700 центнер сенажтай болонхой.

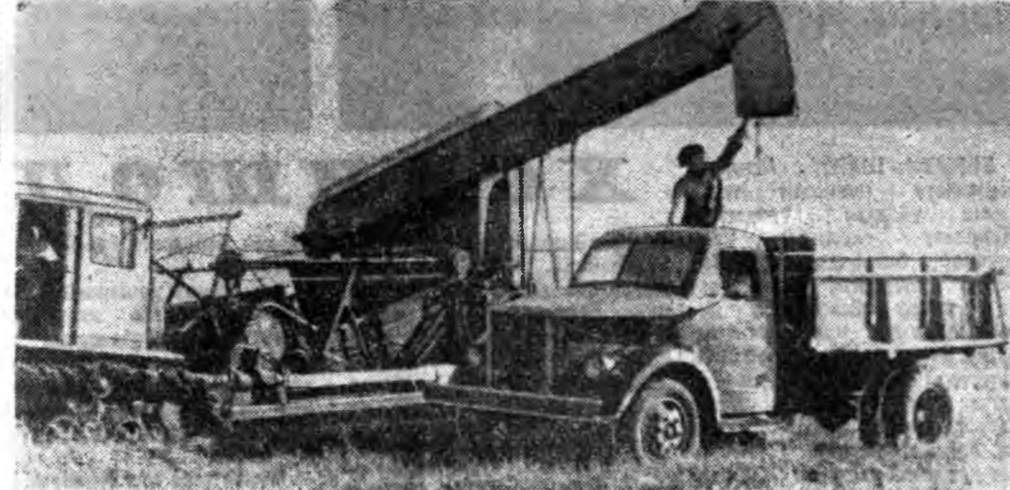
Тиигэбэшье энэ шэмэ ехэтэй тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ анхарал табяагүй, нэгэшье центнер сенаж дараагүй һууһан аймагууд, ажахынууд бии. Тэдэнэй тоодо Баргажанай, Яруунын, Хурамхаанай, Хяагтын, Хориин аймагууд ороно. Гэхэтэй хамта, сенаж дараха технологи нарикаар баримталха, тэрэниие заабол ханалагдаһан, жэжэ нүхэнүүдтэ түргэнөөр хэжэ, плёнкоор хушаха эрилтые алдажа болохогүй.

Үнгэрһэн долоон хоногто Захааминай, Яруунын, Түнхэнэй аймагуудта **силос** дарагдажа захалаа. Кабанскын аймаг мүнөө 207 мянга гаран центнер ногоо силостэ даранхай. Халаахай болон хээрын элдэб ногоо хэрэглэжэ, силос даража эхилхэ саг ерэнхэй.

Энэ жэлдэ **ногооной гурил** гаргаха агрегадуудай олошорһон дээрэһээ нёдондонойхиһоо 1,5 шахуу ехэ гурил бэлдэгдээ. Бултанһаа ехэ ногооной гурил гаргаһан аймагуудай тоодо Кабанскын, Түнхэнэй, Бэшүүрэй аймагууд ороно. Эдэ аймагуудай ажахынуудта 6002—4029 центнер ногооной гурил гаргагдаад байна. Зүгөөр Мухар-Шэбэрэй аймагай ажахынууд ногооной гурил гаргаха арга боломжо ехэтэйшье һаа, тэрэнээ хүсэд хэрэглэнэгүй. Нёдондо жэлэй энэ үеынхиһоо 700 гаран центнер гурил бага бэлдээд байна.

Промышленна предприятинуудай, аймагуудай эмхи зургаануудай ехэ туһа хүргэһэнэй ашаар энэ жэлдэ **набшаһата тэжээл** нёдондонойхиһоо 10 мянга гаран центнерээр ехэ бэлэдхэгдээд байнхай. Эгээн ехэ набшаһата тэжээл — 10028 центнер Захааминай аймагта бэлэдхэгдээ. Мүн энэ талаар Улаан-Үдын, Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй аймагууд түрүүлжэ гаранхай. Харин үбһэ тэжээлээр дуталдадаг Хяагтын, Сэлэнгын, Хориин, Зэдын аймагуудта тон бага суглуулагдаа. Саашадаа энэ хүдэлмэриие зогсоонгүй үргэлжэлүүлхэ шухала.

Зунай һүүл һара гараба. Тэжээл бэлэдхэлгэдээ бүхы хүсэеэ табижа, тэрэнээ хурдадхаха хэрэгтэй.






## ҮДЭР, ҺҮНИГҮЙ АЖАЛЛАНА

Доодо-Бургалтай тосхонһоо сэхэ зүрыһан харгыгаар баруулхада, Гэдээнэй хадын хойто хормойдо зайн галай һаргама гэрэл ялабхижа, хүсэтэ мотоорой абяан замханагүй. Эндэмнай Зэдын аймагай «Мир» колхозой нэгэдэхи отделениин ногооной гурил татадаг АВМ-0,4 агрегат түхеэрэгдэнхэй гээшэ. Эндэ хүрэжэ ерэхэдэмнай, агрегадые хүтэлбэрилдэг Найдан Гармаев халаанаа дүүргээд, өөрынгөө орлогшо Феликс Халтановта ажалаа тушаажа байба.

— Гэдээнэй нугаар ургаһан халаахай, шаралза сабшажа, гурил хэнэбди, — гэжэ нүхэр Халтанов хөөрэнэ. Шэмэтэ сагтань суглуулһан халаахай, шаралза витамин ехэтэй байдаг юм. Тиимэһээ шэмэ шанараа алдаагүй байһандань ехээр сабшажа, гурилда хэрэглэхые оролдоно гээшэ.

Эндэ мүнөө горох сабшаад, гурил гаргажа байна. Халаан соогоо 15 центнер гурил татаха даабаритай һаа, 20—25 центнер бэлэдхэнэ. Найдан Гармаевай халаан нэгэ удаа 30 центнер хүрэтэр бэлдэһэн юм.

Залуу хүбүүд — комсомолшууд Виктор Гармаев, Василий Мухолзоев, Владимир Гармаев, Алексей Бадмаев, Владимир Бадмаев гэгшэд ногооной гурил саапһан мэшээгүүдтэ хэдэг юм. Жолоошод Баир Менжиков, Содном Золтуев гэгшэд комбайнһаа ногоо, горох зөөнэ. Трактористнар Виктор Мухолзоев Содном Бадмаев хоёр комбайнаа һаадгүйгөөр хүдэлгэнэ.

— Минии халаан 130 центнер, тиихэдэ Н. Гармаевай халаан 150 гаран центнер ногооной гурил бэлдэнхэй, — гэжэ Феликс Халтанов хэлэнэ. Хамта дээрээ 2,5 мянган центнер иимэ тэжээл бэлдэхэ түсэбөө заатагүй дүүргэхэ аргатай.

Мүнөө Гэдээн дабаанай хормойдо мотоорой абяан залуушуулай хүхюун зугаатай ниилэн, холуур сууряатана.

**Д. АЮШЕЕВ.**
**Ц. ЦЫРЕНЖАПОВ,**
**манай корреспондентнүүд.**

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: горох хуряагдана. Жолоошон С. Золтуев. Ногооной гурил мэшээглэгдэнэ.

## ТҮЛЭГ ДУНДАА

Совхозоймнай хүдэлмэришэд ниитынгээ малда үбһэ тэжээл түргэнөөр, һайн шанартайгаар бэлэдхэжэ абахын түлөө шармайн оролдоно. Үбһэшэдэй звенонууд бүхы сабшалангайнгаа гурбанай нэгэ хубииень сабшаад, 5 мянган гаран центнер үбһэн һүрилэгдэбэ.

Түрүүшын табан үдэрэй дүн гаргахада, Н. М. Хамуевай звено эрхимлэжэ, дамжуулгын Улаан туг, эрье хонин шантайгаар абаа һэн. Удаадахи табан хоногто С. С. Корякинай звено булижа гараад, мүн лэ иимэ шагнал хайрада хүртэһэн байха юм.

Үбһэшэдэй гол 8 звеногой хажуугаар нютагай һургуулиин багшанар, пенсионернүүд тусхай хоёр звено болоо, тракторай хүдэлхэ аргагүй газарай ногоо хуряана.

Тэрэшэлэн совхозой конторын хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон бусад тушаалтад, хамта хорёод хүн һаяхана хоёр үдэр гар хажуураар ногоо сабшажа, хоёр үдэр соо 120 центнер үбһэ һүрилөө. Эдэнэр саашадаа суббото, воскресени бүхэндэ ажаллажа байхаар шиидээ.

Алтан гэжэ газарта лугавод Степан Семенович Корякинай даадаг сабшалан дээрэһээ эгээн баян ургаса — гектарай 16 центнер үбһэн абтана. Бүхы дээрээ совхоздо хуряагдаад байһан сабшалангай гектар бүриһөө 11 центнер үбһэн һүрилэгдэбэ.

Үбһэ хуряахын хажуугаар совхозой хүдэлмэришэд сенаж дарана. Энэ талаар яһала дүршэлтэй болоһон байнабди. Нёдондо дараһан сенажнай һайн шанартай байжа, хабартаа малда үгэхэдэ айхабтар ашаг шэмэтэй байшоо.

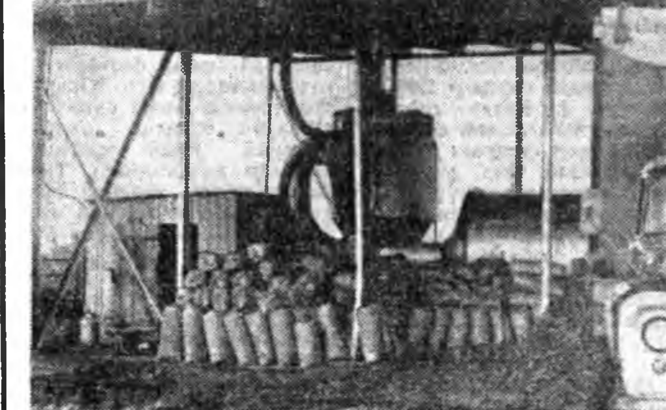
Мүнөө жэлдэ сенаж дараха түсэбөө хоёр дахин шахуугаар үлүүлхэ, дүн хамта 450 тонно дараха гэжэ шиидээд, мүнөө энэ хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулагдана. Сенаж дарахын тула 150—160 тонно багтаха ханалагдамал траншейнүүд түхеэрэгдэһэн байгаа. Иимэ жэжэ траншейнүүдтэ сенаж түргэнөөр дарагдажа, һайнаар хадагалагдадаг юм. Һаяхана совхозой 2-дохи отделенидэ тэндэхи агроном Василий Петрович Малофеевэй хүтэлбэри доро хоёр үдэрэй туршада 156 тонно сенаж дарагдажа дүүргэгдээ. Мүнөө совхозой түбэй отделенидэ агроном Валерий Доржиевич Базаровай ударидалга доро иимэрхүү хэмжээнэй нүхэн соо сенаж дарахаар бэлдэгдэжэ байна.

Гадна, витамин элбэгтэй набшаһата тэжээл бэлдэгдэнэ. Һүүлэй мэдээгээр 100 тонно набшаһа намаа хатаагдаад байна. Эндэ манай шефүүд ехэ туһа хүргэнэ.

Ногооной гурил гаргаха шэнэ түхеэрэлгэ һаяхана абаад, тэрэнээ тодхожо байнабди. Энэ жэлдэ бага зэргэ ногооной гурил гаргагдаха ушартай.

Ингэжэ манай совхозой хүдэлмэришэд 22690 центнер гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 5 мянган центнерээр ехэ үбһэ абаха зорилгоё бэелүүлхээр ажаллана.

**Г. ЧЕБУНИН.**
**Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ совхозой директор.**



## Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ Э. ХОНЕККЕРТОЙ УУЛЗАЛГА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблөөндэ ГДР-эй делегациие толгойлжо ерэһэн СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккертой июлиин 29-дэ Хельсинкидэ уулзаа.

Нүхэд Л. И. Брежнев Э. Хонеккер Европодохи, бүхы дэлхэй дээрэхи уласхоорондын шахардуу байдал улам ехээр һуларуулхын түлөө тэмсэлэй талаар СССР ГДР хоёрой хоорондын аха дүү ёһоной холбоон ба харилсаае саашаданъ хүгжөөлгын асуудалнуудаар һанал бодолнуудаа зүбшэлбэ.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. И. Блатов; ГДР-эй талаһаа — СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Г. Аксен, СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр О. Фишер гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

Уулзалга хани барисаанай, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

## Л. И. БРЕЖНЕВ Э. ГЕРЕГТЭЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев ниитэ-Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй шатада хабаадахаяа Хельсинкидэ ерэһэн ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герегтэй июлиин 30-да уулзаба.

Үнэн зүрхэнэй, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ Л. И. Брежнев, Э. Герек Советскэ Союзай ба ПНР-эй хоорондохи, Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин хоорондохи аха дүү ёһоной харилсаае саашаданъ гүнзэгырүүлхэ хэдэ хэдэн асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байна. Уласхоорондын байдалай зарим асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Ольшовский хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

## Л. И. БРЕЖНЕВ В. ЖИСКАР д'ЭСТЭНТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Франциин Президент В. Жискар д'Эстэнтэй июлиин 30-да Хельсинкидэ уулзажа хөөрэлдэбэ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ-Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй шатын эхилһээр сэдьхэлээ ханажа байһанаа Л. И. Брежнев, В. Жискар д'Эстэн мэдүүлээ. Советскэ Союзай, Франциин зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдээ үргэлжэлүүлхэ хүсэлэнтэй байһан тухайнь эдэнэр хэлэбэ.

СССР-эй ба Франциин хоорондохи харилсаае, үгэеэ ойлголсолгые улам үргэдхэхөөр хүсэжэ байһанаа мэдүүлхэ зуураа, Франциин Президентын СССР-тэ ерэлгэ ехэ удха шанартай байха юм гэжэ хоёр тала тэмдэглээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Ж. Сованьярг уулзалгада хабаадаба.

(ТАСС).

## Л. И. БРЕЖНЕВ Дж. ФОРДТОЙ ХӨӨРЭЛДӨӨ

…КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев аюулгүй байдалай … харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ-Европын зүблөөндэ хабаадахаяа ерэһэн США-гай делегациин толгойлогшо США-гай Президент Дж. Фордтой июлиин 30-да Хельсинкидэ уулзажа, хөөрэлдэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, США-гай …гэнэй секретарь Г. Киссинджерэй хабаадаһан уулзалгын үедэ хоёр тала совет-американ харилсаае хүгжөөхэ хэдэ хэдэн асуудалнуудые, эдэнэй дунда стратегическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые саашадань хизаарлаха тухай асуудалые зүбшэн хэлсээ. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай, мүн уласхоорондын бусад хэдэ хэдэн асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байна.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александров, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүн Г. М. Корниенко, американ талаһаа — США-һаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд У. Стессел, Сагаан байшангай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ Б. Скаукрофт, США-гай гүрэнэй департаментын советник Х. Сонненфелдт гэгшэд хани барисаанай, бүтэмжэтэй һайн оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

***

Хөөрэлдөө хэһэнэйнгээ һүүлээр Л. И. Брежнев, Дж. Форд корреспондентнүүдэй асуудалнуудта харюусаба.

Дж. Фордтой хэһэн мүнөөдэрэйтнай хөөрэлдөөн ямараар үнгэрбэ гээшэб гэһэн асуудалда харюусахадаа, Л. И. Брежнев иигэжэ хэлэбэ: Америкын Холбоото Штадуудтай манай харилсаанда хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэбэбди. Энэмнай политическэ харилсаанай, экономическа асуудалнуудта хабаатай юм. Стратегическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые саашадань хизаарлаха тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн байнабди. Тодорхойлон хэлэхэдэ, гол шухала бусад темэнүүдээр хөөрэлдөөбди. Хөөрэлдөөмнай үнэн зүрхэнэй, бүтэмжэтэй һайн оршон байдалда үнгэрөө.

Мүнөөдэрэй хөөрэлдөөн хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн байна гэжэ Дж. Форд мүн лэ тэмдэглэбэ. Эндэ, Хельсинкидэ, үнгэргэгдэхөөр түсэблэгдэһэн удаадахи уулзалгынгаа үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн эдэ асуудалнуудаар шэнэ амжалта туйлахабди гээд этигэн найдажа байһанаа мэдүүлээ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ-Европын зүблөөнэй мүнөөдэр эхилһэн түгэсхэлэй шата тухай Л. И. Брежнев юу хэлэжэ шадаха байнаб гэһэн корреспондентнүүдэй нэгэнэй асуудалда харюусахадаа, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь иигэжэ тэмдэглээ: Европодо эб найрамдалай хангагдахыень, гүрэнүүдэй емгалан тайбанаар зэргэ оршохыень, нэгэ нэгэнэйнгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүйень, гүрэн бүхэнэй бэеэ дааһан эрхые наринаар хүндэлхыень хүсэнэб.

Хельсинкидэ боложо байһан зүблөөнһөө ямар юумэ хүлеэнэбта гэжэ корреспондентнүүд США-гай Президентдэ хандаба. Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бэхижүүлэгдэхэ, энэ талаар туйлагдаһан хүгжэлтын арадуудта эрхим һайн үрэ дүнгүүдые үгэхэ байһандань этигэн найданаб гэжэ Дж. Форд хэлээ.

(ТАСС).

## Л. И. БРЕЖНЕВ И. БРОЗ ТИТЭТЭЙ УУЛЗАА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Европодо аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо хангаха зүблөөндэ Югославиин делегациие толгойлжо ерэһэн СФРЮ-гэй Президент, Югославиин Коммунистнуудай союзай Түрүүлэгшэ нүхэр И. Броз Титэтэй июлиин 29-дэ Хельсинкидэ уулзаба.

Нүхэд Л. И. Брежнев, И. Броз Тито хани халуунаар хөөрэлдэхэдөө, ниитэ-Европын зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаатай асуудалнуудаар, тэрэшэлэн КПСС-эй болон СКЮ-гэй хоорондын, Советскэ Союзай ба Югославиин хоорондын аха дүү ёһоной харилсаа холбоое саашадань хүгжөөлгын асуудалнуудаар һанал бодолнуудаа зүбшэлбэ.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко; Югославиин талаһаа — СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, СФРЮ-гэй Президиумэй гэшүүн Э. Кардель, СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Союзна гүйсэдхэхы вечэй Түрүүлэгшын орлогшо, СФРЮ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар союзна секретарь М. Минич гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

(ТАСС).





## ХОНИШОД

БАРУУН ШАРЗА. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hүрэг хонин үбэлдөө хүрэдэггүй Жомболог горхоной хойнохоно байрладаг. Тойроод шэдхэ шэрэнги, шугы, эгсэ үндэр хабсагайгаар хүреэлэгдэнхэй. Бэлшээри гэхээр тала тэндэ үгы тооной, хүнүүдэй хэлсэдэгээр эндэхи нютаг «уйтан хамсы» гэжэ нэрлэгдэдэг. Нээрээшье, тиимэл ха. Гэбэшье энээхэн хабшал соо колхозой нэгэдэхи бригадын 1000 гаран толгой мал хэдэн отара, гүүртэ боложо хубаараад үбэлжэдэг. Тэдэнэй дунда Патархеев Жалсан Раднаевичай даадаг хонидой отара байрланхай. Шарза нугаар ябахадаа олон дахин энэ хонишонойдо орожо, ажал хүдэлмэриень нилээд hонирхожо харахан, хөөрэлдэhэн байхаб. Ажалдаа абьяастай, оролдосотойгоор хандадаг.

— Бэлшээри эндэ юун байхаб, илангаяа үбэл, хабарай сагта хадын майла, жалгаар hүрэгөө абаашажа адуулагшабди. Үшөө хурьга абажа түлжүүлхэш,—гэжэ Жалсан Раднаевич бодоогото болон хөөрэдэг.

Хэды иимэ хүшэршье hаань, тэрэ нютагайнгаа эрхэ байдалые хараадаа абалсажа, эхэ хонидой отарые хорёод жэл соо харууhалхадаа, жэл бүхэндэ 200 эхэ хонинhоо 150—160 хурьга заабол абажа түлжүүлнэ.

Мүнөө тэрэ гэр бүлөөрөө hүрэг хонидоо hарьдагай бэлшээридэ абаашаад зунай тунга ногоондо улам хүшэлүүлжэ байна. Ерэхэ жэлдэ бүри ехэ амжалта түйлахын тула мүнөөнhөө бэлэдхэл хэжэ байна бшуу.

Мүн Жалсан Раднаевич 1974 ондо ажалдаа эрхим үрэ дүн түйлажа, социалис мүрысөөндэ илажа, шанда хүртэhэн байна. 1975 ондо үбэлжэлгээ бүри hайнаар дабажа гараа. Мүнөө тэрэ колхоз соогоо хоёрдохи hуури эзэлэнхэй.

Д. ДУГАРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод С. А. Хаптагаева, Ж. Р. Патархеев.

Авторай фото.

Ахын аймаг.

## ЭРХИМЛЭЖЭЛ ЯБАҺАА

Манай Баргажанай леспромхозой коллектив юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын хахад жэл соо 201 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ даабаряа 210 мянганда хүргөө. Гүрэндэ продукци худалдаха даабари 62 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдөө. Хүдэлмэришэднай бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ шадаhан дээрэhээ иимэ hайн үрэ дүн түйлаба ха юм. Саашадаа бүри габшагайгаар хүдэлжэ, түйлаhан амжалтаяа арьбадхаха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан абажа, шэнэ онол арга хэрэглэhэн хүдэлмэришэднай амжалта түйлахал ёhоороо түйлана бшуу.

Леспромхозоймнай олохон хүдэлмэришэд модо бэлэдхэхэ юhэдэхи табан жэлэйнгээ даабари дүүргэhэн байха юм. В. И. Тормозов, В. Т. Марковец, А. А. Крягин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байна. Лебяжиин пунктын коллектив hара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр байгша оной зургаа hарын даабариhаа гадуур 7 мянган кубометр модо бэлэдхээ. Харин Түсихын пунктын коллектив хахад жэлэйнгээ даабари 1300 кубометрээр үлүүлэн дүүргэжэ, муу бэшэ үрэ дүн түйлаба.

Модо бэлэдхэгшэд, автомашинануудай экипаж... грузчигуудай о... партиин XXV съезд... лэлдэ дээшэлүүлэгд... ганууды абаад, та... то дээрэнь бэелүүл... ехэхэн оролдосо ... гана. Ажалаа зүб... хэн, үдэрhөө үдэртэ ... шэтэйгээр ажаллана.

В. ИЗМА...
Баргажанай леспр...
ахамад ...

## АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАХЫН ТУЛ...

Республикымнай промышленна предприятинууд, хүдөө ажахын коллективүүд бага гаргашатайгаар, hайн шанартай продукци ехээр бүтээжэ, партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэhэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаад, эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байна. Ажалай түрүүшүүл түйлаhан амжалтаяа саашадань улам арьбадхаха гэhэн зорилго урдаа табина. hайн шанартай продукци гаргахын тула ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандаха, залуу хүдэлмэришэдые hайнаар hурган хүмүүжүүлхэ болоогдоно.

«Бидэнэр бии байгаа үйлэдбэриин хүсэнүүдые улам дүүрэнээр ашаглаха, түүхэй эд болон материал гамтайгаар гаргашалха шэнэ, урдынхиhаа нарин технологи үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ ёhотойбди. Энээнэй орёо байhаниинь ойлгосотой. Гэбэшье энэ хэрэг бүтээгдэхэ ушартай. Тиигэбэл манай дүй дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэдые, манай айхабтар ехэ баялигуудые зүбөөр ашагланабди гэжэ хэлэхэбди. Энээнгүйгөөр ажахын ашаг үрэ тухай хөөрэлдөөнүүд хии талада үргэ баралга болохо юм» гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Москва хотын Бауманска округой hунгагшадтай уулзахадаа хэлээ hэн. Энэ тон зүб гэжэ hанагдана. Бидэнэр хүдэлмэришэд бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй hаа, ямар тиимэ биратай юумэ хэхэ гээшэбибди. Ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ тухай имагтал инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, мастернууд, бригадирнууд шэбшэхэ бэшэ, харин бүхы хүдэлмэришэд бодомжолжо, энээн тушаа өөрынгөө hанал бодолые хэлэхэ ёhотой гэжэ hанагдана.

Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой шэрэм шудхалгын цехэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд дундаа ехэл эбтэйгээр хүдэлдэг. Бэе бэедээ шадаха зэргээрээ туhалалсадаг. Тиигэжэ продукци гаргаха hара бүриин даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

Манай цехэй хэбшэд hүүлэй сагта илангаяа hайн үрэ дүн түйлажа, эрхим шанартай продукци ехээр гаргажа, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Хэбшэд оролдолго шадабари гаргажа, эршэтэй шангаар хүдэлдэг дээрэhээ иимэ hайн үрэ дүн түйлана гэжэ сэхэ хэлэхээр. Хэбшэдэй ажал илангаяа харюусалгатай. Бидэнэр хайр шоройн оньhон түхеэрэлгын хүсөөр нягтаруулжа, хэбүүдые хэдэг байнабди. Халаан соо тормозой колодкын 3000 хэб хэхэ ёhотойбди. Тэрэнэй шанарынь эрхим hайн байха ёhотой бшуу.

М. В. Протасовай даадаг бригадын хүдэлмэришэд hүүлэй сагта hайн шанартай продукци гаргажа, бэшэнэй дундаhаа онсо шалгарна. Энэ бригадын коллектив соо дүй дүршэлтэй, бэрхэ хүдэлмэришэд олон юм. Светлана Бузаева, Рита Рябова гэгшэд олон жэлэй туршада энэ ажалда хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоhон зон юм. hайн шанартай продукци гаргахын тула ехэхэн хүсэлэл оролдолго гаргадаг. Рита Ивановна Рябова хорёод жэлэй туршада хэбшэнээр хүдэлнэ. Өөрынгөө мэргэжэлдэ 14 залуу хүдэлмэришэниие hургаhан юм. Тэрэ станогууд дээрэ хэб хэдэг залуу хүдэлмэришэдэй ажалые ехэл наринаар хинан шалгажа байдаг. Тиинишьегүй яаха гээшэб!

Зарим хүдэлмэришэд ехээр яараhандаа гү, али хайша хэрэгээр ажалдаа хандаhан дээрэhээ гү, хэбүүдые тон муу шанартайгаар хэдэг. Иимэ хэбүүдые бусалжа байhан халуун шэрэмээр шудхахада задаршадаг. Хэдэн олон хүдэлмэришэдэй хэhэн ажал минии хоёршохо. Хэб хэхэ шорой бэлдэгшэд ажалдаа хайша хэрэгээр хандажа, хэмhээ шиигтэйгээр шорой бэлдэдэг. Тиигэжэ голодоhон гарахаяа hанадаг. Рита Ивановна Рябова энэ бүгэдые ехэл наринаар шалгадаг, залуушуулда заабари үгэжэ байдаг шуу.

Хэбшэдэй бригадир Михаил Протасов залуушье hаа, ажалаа эмхидхэхэдээ бэрхэ юм. Өөрөө станогто хүдэлжэ, хэбүүдые hайн шанартайгаар бүтээдэг. Бригадирай жэшээгээр хүдэлhэн бэшэшье хүд... амжалта түйлана. ...гадын коллектив ... гоо тормозой ... 2800 хэб хэхэ ... 3000—3100 хүргэ... юм. Продукциингаа ... центыень эрхим ... гаар техническэ ... таhагта тушаадаг ... Эдэнэр оньhон ... бүтээсэ ехэтэйгээр ... ха гэhэн хүсэл ... үнэн сэхэ ажалаар ... жа шадана.

М. В. Протасовай ... бэрилдэг бригады... лектив түгэсхэхы ... рүүшын хахад жэл... риhаа гадуур торм... лодкын 16 мян... хэhэн байна. Эдэ... hайн үрэ дүн түй... шэ. Минии даадаг ... хэбшэд түрүүшын ... жэлэй даабариhаа ... тормозой колодкын ... ган хэб хэжэ гарга... на. Манай бригады... ажалай түрүүшүү... но орохогүй гэжэ ... оролдоно. Бригады... гэшүүн бултадаа ... дэлмэридөө харюуса... тайгаар хандана. ... хы жэлдэ дэлгэрhэ... лис мүрысөөндэ ... хитэйгээр хабаа... партиин XXV съез... рюулан абаhан ... дүүргэхын, үлүүлэ... хын тула хаба ... гамнангүйгөөр хүдэ... на.

А. ШАРГ...
Ленинэй ор...
ЛВРЗ-гэй шэрэм шу...
гын цехэй бри...

## УРГАСА ХУРЯАЛГА ЭРШЭДЭНЭ

**Ургаса хуряалга улам эршэдэжэ байна. Ороной урда районуудай таряашадай hүүлээр түбэй, хойто ба зүүн нютагуудай механизаторнууд комбайнуудаа тарялан дээрэ гаргаба. Ургаса хуряалгые богони болзорто үнгэргэхын түлөө мүрысөөн колхоз, совхозуудта үргэдэжэ байна. Энээн тухай ТАСС-ай корреспондентнүүд июлиин 29-дэ нигэжэ мэдээсэбэ:**

Олохон районуудта залаата ургамалнуудай урда урдын жэлнүүдэйхиhээ hураггүй эртэ эдеэшэхэдэнь, хүдөөгэй ажалшад бүхы хүсэеэ элсүүлэн, эмхитэй hайнаар ажаллаха ушартай болоно. Мүнөө үедэ Татарай ажалшад миллион гектар дээрэhээ ороохото ургамалнуудые сохижо абаад байна. Харин нёдондо жэлэй июль hарын hүүл багта энэ хүдэлмэри hаял эхилжэ байгаа hэн.

Тульска областиин колхоз, совхозууд 340 мянган гектар дээрэhээ гэхэ гү, али тарялангайнгаа гурбанай нэгэ хубиhаа ороохото, ороохото-бобово ургамалнуудые хадаа.

Белоруссиин ажахынууд хоёрдохи миллион гектар дээрэhээ ороохото ургамалнуудые хуряажа захалба. Тиихэдээ ерээдүйн ургаса тухайда анхаралаа мүнөөнhөө хандуулна. Эрхим участогуудhаа абтаhан ороохон урэ hэ хүрэнгэ болгогдон хааглана.

Бусад республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай колхоз, совхозуудта hайн сортын үрэhэ хүрэнгэ хаагдажа байнхай. Элеваторнуудай, таряа тушаан абадаг пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгтэнь хүдөөгэй ажалшадта ехэ туhа хүргэнэ.

Сибириин, Хойто Казахстанай тарияашад ургасаяа хуряажа эхилбэ. Алтайн полинууд дээгүүр талын онгосонууд «тамарна». Механизаторнууд хара таряа ба горох түүбэрилэн хуряажа эхилбэ. Энэ хизаарта хуряалга хүдэлмэриин 8—10 үдэр соо хэгдэхээр хараалагдана. Удаань гол ургамал болохо шэниисэ хадагдаха юм

Тамбовско областиин механизаторнууд 300 мянган гектар гэхэ гү, али нёдондо жэлэй энэ үеынхиhөө гурба дахин ехэ газар хахалаа. Ажахынууд бүхы техникээ бүлэгөөрнь хүдэлгэнэ. Энэнь машинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха арга болоно.

Хойто Кавказай, Украиныш, Поволжиин, Хара хүрьhэгүй зоныш ба ороной бусад районуудай колхоз, совхозууд ерэхэ жэлэй ургасада найдамтай үндэhэ hуури табина.

(ТАСС).

*Ачарай областиин «Яснополянский» совхоздо Даньковскитон гэжэ механизаторнуудай бүлэ хүдэлдэг юм. Олохон жэлэй сайда тээ бүлын эсэгэ Ф. П. Даньковский тракторта hуужа таряалан дээрэ гараhан байгаа. Тэрэл трактораараа оролдосотой наринаар хүдэлжэ ябаа. 10 жэлэй урда тээ КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленум дээрэ оньhон техникые наринаар ашаглаха тухай асуудал табигдахадань, Даньковскитоной бүлэ энэ эсэгынгээ тракторые гарhаа гарта дамжуулан хүдэлхэ гэжэ шиидэhэн байха юм. Тэрэ гэhээр эсэгынгээ анханда тушаажа абиhан тракторые гарhаа гарта дамжуулан дүрбэн хүбүүдынь хүдэлөө. Харин мүнөө энэ бүлын трактор эгээ бага, табадахи хүбүүндэнь дамжуулагдаба. Виктор хүбүүниинь мүнөө hаяхан сэрэгэй албанhаа бусажа ерээ.*

*ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Даньковскитоной бүлэ поли дээрэ.*

АПН-эй фото.



## 135 ЦЕНТНЕРЭЭР ҮЛҮҮЛ...

Юhэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые сүм дүүргэжэ, КПСС-эй XXV съездые ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө hахалиин совхозой хүдэлмэришэд бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсоhон бэлэй. Тиин тарилгынгаа газар үргэдхэжэ, адууhа малаа олошоруулаад, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ талаар hүүлэй жэлнүүдтэ горитой ажал ябуулагдаа. Тусхайлан хэлэбэл, нниитынгээ малда үбhэ тэжээл ехээр бэлэдхэжэ абаад, үбэлжэлгээ эмхитэй hайнаар үнгэргэhэнэй ашаар hү hаалиня ехээр нэмээгээ.

hаяын мэдээгээр тус ажахын hаалишад энэ табан жэлэй дүрбэ хахад жэлэй туршада 35775 центнер hү hааажа, хараалагдаhан түсэбөө 135 центнерээр үлүүлээ. Тиихэдэ гүрэндэ hү тушааха даабаряа 105 процент дүүргээ гэхэ гү, али үнгэрhэн энэ хугасаа соо бэлэдхэлэй пунктда 29540 центнер hүн эльгээгдэбэ. Мүнөө дурсагдагша ажахын hаалишад түйлаhан амжалтаараа hанаагаа амарангүй, үнеэн бүриhөө жэлдээ дунда зэргээр 2 мянган килограмм hү hаажа, табан жэлэй түсэбhөө гадуур 3500 центнер hү гүрэндэ тушааха зорилготойгоор ажаллана.

Совхоз дотор дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ hү гүрэндэ тушааха табан жэлэйнгээ даабарие 107 процент бэелүүлhэн hахалиин гүүртэдэ ажалладаг ... урда мэтэ эрхимл... даа. Эдэ үдэрнүү... фермэ арбадахи таба... түсэбөөр ажаллажа ... Тиихэдэ энэл гүүрт... дэлмэрилдэг дүршэл... лишан Елена Ал... Соломинская ажахы ... эгээн түрүүлэн таб... лэйнгээ түсэбые бай... февраль hарада ду... юм. Мүнөө тэрэ түсэ... дуур 139 центнер hү... байнхай. Гадна, үни... лишад Сырма До... Самбилова, Тамара ... на Изместьева, Ва... Васильевна Колмако... на Алексеевна Ко... гэгшэд мүн лэ hү h... бан жэлэйнгээ түсэб ... дүүргээд байнхай.

Тэрэшэлэн Ша... гүүртын үнинэй h... Анна Никитична Л... кова фермэ соогоо ... рүүлэн табан жэлэй... сэб болзорhоонь ур... дүүргээ. hүүлэй ... hаалишад Г. Д. Ме... ва, В. М. Меньшикова ... Петелина гэгшэд ха... зорилгоёо бэелүүлхэ ... лэнхэй ажаллажа ба...

Саашадаашье ма... ашаг шэмые эрид ... лүүлжэ, сагаан эдэ... элбэгжүүлхын тула ... линин совхозой hаали... үдэрнүүдтэ улам ... гээр ажаллана.

Т. БЫКОВСК...
КПСС-эй Хурамха...
райкомой инстру...

## ҮДЭР БҮРИИН ОРОЛДОЛГООР

Манай совхозой hаалишад юhэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, үндэр уялгануудые абаhан юм. Үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2400 килограмм hү hааха гэhэн социалис уялга манай совхозой гурбадахи фермын hаалишад абанхай. Эдэ уялгануудаа бэлэхэнээр дүүргэгдэхэ бэшэ байгаа. Ушар тиимэhээ фермынгээ hаалишадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри улам үргэдхэхэ, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа гүйсэд hайнаар элирүүлхэ гэhэн зорилго совхозой партком бидэнэрэй, үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табиhан байгаа.

Би совхозойнгоо hү hаалиин гурбадахи фермые даагшаар ажалланаб. Гэхэтэй хамта, совхозой партком намайе фермын агитатораар хүдэлхэ даалгабари үгэhэн юм. Фермынгээ коллективэй ажал хүдэлмэри эмхидхэхэhээ гадна, зоотехническэ болон бусад элдэб янзын хүдэлмэри олдоод лэ байха. Заримдаа гэр бүлэдэ хабаатай асуудалнуудые шиидхэхэ ушаршье дайралдадаг. Тэрэмнайшье тэрэ гэе. Коллектив соогоо агитатор байхын тула фермынгээ ажал хүдэлмэри hайнаар мэдэхэ ёhотойбди. Ушар юуб гэхэдэ, коллектив соогоо ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа, бүхы тоо, баримтануудые коллективэй ажабайдалhаа абаха, коллективэй амжалтада түшэглэхэ хэрэгтэй.

Манай фермын түрүү hаалишан Людмила Бимбаевна Бадмаева, жэшээлхэдэ, байгша оной эхинhээ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1522 кг hү hаажа, гансашье совхоз соогоо бэшэ, бүхы аймаг дотороо түрүү hүүри эзэлбэ. Сомоной Совдэй депутат, hаалишан Дарижап Нимаевна Базарова—1423 килограмм, тиихэдэ Роза Чимитовна Базарова 1515 килограмм hү hаагаад байна. Эдэмнай манай фермын түрүү hаалишад мүн. Юрэнхыдөө усөөхэн нимэ бэрхэ hаалишадай хүсөөр коллективэймнай түсэб урагшатай hайнаар дүүргэгдэнэ. Тиимэ болохолоороо, тэдэнэй түрүү дүй дүршэлые олоной хэрэг болгохо гээшэ агитатор бүхэнэй уялга ха юм.

Би түрүүшээр тэдэнэй ажалай «нюусые» тааха гэжэ оролдоо hэм. Хажуу тала hаань харахада, түрүү hаалишад бусад hаалишадhаа нэгэшье илгаагүй шэнги юм. Зүгөөр тэдэнэр ажалдаа харюусалгатайгаар хандана, оролдосотойгоор ажаллана, ехэ hү hааха талаар hаалишан бүхэн өөрын шадабаритай гэжэ ойлгоо hэм. Гэхэтэй хамта, ажалдаа ehын тэдысэ хандадаг, ажалай журам эбдэдэг хүнүүд үндэр амжалта хаанаhаа түйлахаб даа! Мүн оролдосотойшье hаа, дүй дүршэлгүй хүнүүд байдаг. Тэдээндэ туhалха, түрүү hаалишадай яажа эрхим дүн түйладаг тухай хөөрэжэ үгэхэ гээшэ агитаторай шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Юрэнхыдөө гансал түрүү дүй дүршэл тухай хөөрөөд, агитаторай ажал дүүрэдэг бэшэ ааб даа. Дутуу дундануудта, нөөсэ арга боломжонуудта ехэ анхарал хандуулдагбди. Үбэлжэлгын үедэ үбhэ тэжээл алмаха, гамтайгаар гаргашалха гээшэ шухала асуудал мүн. Хүйтэнэй буумсаар зарим hаалишадай үбhэ тэжээлээ хэмhээ үлүү ехээр гаргашалжа эхилhые ажаглаад, суглаан дээрэ энээн тухай нилээд шанга хөөрэлдөөн болоо hэн. Мүн баhа hүнэй шанар тухайшье нилээд хөөрэлдэдэг, тоосолдодог гээшэбди.

hаалишадай ажал хүдэлмэриин үдэр бүриин дүнгүүд фермымнай улаан булан соо заатагүй харуулагдажа байдаг. Агитатор hэн тула улаан булан соохи харуулан ойлгуулгын хэрэгсэлнүүдые ходо шэнэлжэ байхые оролдодогби. Юуб гэбэл, улаан буламнай фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха түб болонхой. Үйлэдбэриин зүблөөнүүд, элдэб янзын хөөрэлдөөнүүд эндэл үнгэргэгдэдэг шуу. Бидэ тээсгэн энэ булан соогоо сугларжа, КПСС-эй XXV съездые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэжэ хэлсээбди. Юhэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб ноябриин 15 болотор сүм дүүргэхэбди гэhэн социалис уялга баталан абаабди. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө үнеэн бүриhөө суудхэдээ 10 литр hү hааха болонобди. Энэ зорилгоёо бэелүүлхэ дүүрэн арга боломжотойбди. Мүнөө жэлдэ бэлшээриимнай үбhэ ногоон hайн. Социалис мүрысөөн муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Ойлгууламжын хүдэлмэри шадал соогоо ябуулжа байнабди. Бидэнэр энэ абаhан социалис уялгаяа дүүргэхэбди гэжэ hананабди. Ушар юуб гэхэдэ, hү hаалимнай жэл бүри дээшэлнэ. Жэшээлхэдэ, 1973 оной түрүүшын хахад жэлтэй сасуулбал, мүнөө жэлэй энэ болзор соо hү hаалимнай 15 процентээр дээшэлээ. Коллектив соогоо ойлгууламжын хүдэлмэри үдэр бүри ябуулжа, хүн зоной урма зориг бадаруулха уялгатай байhан тула гол зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлхээр зэhэнхэйб.

Д. РАДНАЕВА,
Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича» совхозой hү hаалиин фермые даагша, агитатор.

*Анхарагты: түрүү дүршэл*

## АЖАЛАЙ ШЭНЭ ЭМХИДХЭЛ ХЭРЭГЛЭХЭБДИ

**Ленинэй орденто Куйбышевска түмэр замай Кинель станцида июниин hүүлшын үдэрнүүдтэ ороноймнай түмэр харгынуудай түрүү дүй дүршэлэй hуралсал үнгэргэгдэhэн байна. Манай Улаан-Үдэ станциин начальник А. И. Казыкин тус hуралсалда хабаадалсажа ерээ.**

**Манай редакциин штатнабэшэ корреспондент М. С. Соломенный станциин начальник А. И. Казыкинтай уулзажа, хэдэн асуудалда харюу үгэхыень гуйhан байна. Энэ хөөрэлдөөн доро толилогдоно.**

**АСУУДАЛ: Түрүү дүй дүршэлэй энэ hуралсал ямар зорилготойгоор үнгэргэгдөөб?**

ХАРЮУ: Кинельскэ түмэр замай узел ороноймнай томо станцинуудай нэгэн юм. Тэрэ техническэ талаараа hайнаар зэбсэгжэнхэй. Эндэ олон поезднууд ерэжэ, аян замдаа мордохуулагдажа байдаг. Станциин коллектив үниинhөө хойшо түрүү онол арга хэрэглэдэг, наука ба техникын түйлалтануудые нэбтэрүүлдэг. Тиимэhээ эндэ шэнэ олон үүсхэл гаргагдаhан байна.

Локомотив, вагонуудые ашагтайгаар хэрэглэхэ, тэдэнэй бүтээсэ дээшэлүүлхэ гэhэн Люблинэ станциин үүсхэл хаа хаанагүй дэмжэгдэhэн юм. Энэ үүсхэл эгээл түрүүлэн дэмжэгшэдэй тоодо Кинель станциинхид оролсоно.

Тус станцида түмэр харгы дээрэ эгээл түрүүлэн нэгэдхэмэл командна пункт эмхидхэгдэhэн юм. Тэрэ станционно, локомотивно ба вагонно диспетчернүүдые нэгэдүүлнэ. Тиигэжэ узелай хүдэлмэриин бүхы асуудалнуудые нэгэн доро шиидхэхэ арга олгогдоо. Эдэ бүгэдын ашаар станциин бүхы албанай хүдэлмэрилэгшэд социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ. Түрүү дүй дүршэлтэйнь танилсаха, бусад отделениин станцинуудта халан абалсаха зорилгоор түрүү дүй дүршэлэй hуралсал эндэ эмхидхэгдэhэн юм.

**АСУУДАЛ: Кинель станциин коллективэй нэгэдхэмэл командна пунктын хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгыт.**

ХАРЮУ: Урдань бусад станцинууд мэтэ локомотивно, вагонно депогой, станциин халаануудай командирнууд өөhэд өөhэдынгөө гарта гэхэ гү, али бэе бэеhээ холошог ажалладаг hэн. Тэдэнэр телефоноор хөөрэлдэжэ, элдэб асуудалнуудые шиидхэдэг, энэ тэрэ юумэ зүбшэдэг байгаа. Тиимэhээ ажалдань бага бэшэ бэрхэшээл тохёолдодог hэн.

Станцинуудай ажал шэнжэлэн харахада, олон юумэ элирээ. Поезднуудай ябаса гуримшуулхын, hаадгүйгөөр ябуулхын тула станциин дежурнын, диспетчернүүдэй хүдэлмэри эмхи гуримтай болгохо, поезднуудай станцида ерэхые, станциhаа гаража ошохые түсэблэхэ шухала байhаниинь эли болоо.

Поезднуудай ябаса гуримшуулдаг албанай, локомотивно, вагонно депогой диспетчернүүдэй хүдэлмэри хоорондонь нягта холбоотой, эмхи гуримтай болгохын тула нэгэдхэмэл командна пункт эмхидхэгдэhэн байна. Энэ пунктда станционно харгы, линии харуулhан электрын тусхай табло тодхогдожо, бүхы албанай халаанай командирнууд узелай хүдэлмэри согсолхо аргатай болоо. Тиигэжэ ондо ондоо албанай хүдэлмэрилэгшэдэй холбоо барисаан hайжараа, станциин түхеэрэлгэ, техникэ ашагтайгаар хэрэглэгдэдэг болоо. Станцида энэ жэлдэ тоололгын түб байгуулхаар хараалагдана. Тэрэнэй туhаламжаар поезднуудай хүдэлмэри түсэблэгдэхэ юм.

**АСУУДАЛ: Түрүү дүй дүршэлэй hуралсалда хабаадалсаад, Улаан-Үдэ станцида юу халан абаха байнат?**

ХАРЮУ: Кинель станциинхидай жэшээгээр нэгэдхэмэл командна пункт ойрын сагта байгуулха шухала болоhые бүхы албанай хүдэлмэрилэгшэд ойлгожо абаhай гэжэ хүсэнэб. Иимэ пункт байгуулхань бэлэн бэшэ. Бүхы инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд hайн бэлэдхэл хэхэ, тусхай тоололго, шэнжэлгэ хэхэ ёhотой болоно. Нэгэдхэмэл командна пункт байгуулха шухала.

Поезднуудые ябуулха албанай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал гуримшуулан hайжаруулбал, манай станцида горитой ашаг туhатай байха юм. Уридшалан тоолон тодорхойлhоной ёhоор, ехэ алмалтын хэгдэхэ байhаниинь элирээ.

Түмэр замай линии бүхэн hээ вагонуудые ябуулга 10—15 процентээр түрг... вагонуудые ашаа... байлгаха сагые 10—1... нутаар хорьжо боло... на. Мүн электровоз... нуудай миин байха... 10—15 минутаар ... болохо юм. Тиихэтэй ... вагонуудые бэлдэхэ ... часаар бага болгохо, ... нуудта поезднуудай ... эндэhээ гаража ошохо... лые 8—10 процентээ... шэлүүлхэ арга олдохо...

Эдэ тоо, баримтану... лай шэнэ эмхидхэлhэ... ха ашаг үрынь эгээл ... гэжэ hанагдана.

Түрүү дүй дүршэл... дынгөө станцида хал... хын, ажалай эмхидх... жаруулхын тула тусха... лэдхэл хэхэ хэрэгтэй, ... түрүүн узелай ахамад ... нернүүдэй штабай ху... ри наринжуулан hайжа... шухала. Энэ штаб ... рүү онол арга нэбт... бүхы бэлэдхэлэй ху... хэхэ. Кинель станци... лективэй дүй дүршэл ... абаха бэлэдхэл хэхэ ... гатай юм. Саашадаа ... эмхидхэл наринжуулан ... жаруулhанай ашаар ... замай ашаг үрэ дээш... хэ гэжэ хараалнабди.

ХАХАД ЖЭЛЭЭР УРИДШАЛАН...

*Захааминай аймагай Хамниин совхозой hү hаалиин фермын малшад ажалай эрхим амжалта түйлаба. Эндэхи hаалишад түсэбтэ табан жэлэй үнгэрhэн дүрбэн жэл зургаа hарын туршада бэлэдхэлэй пунктда 41231 центнер hү тушаагаа. Иигэжэ табан жэлэй түсэбтэ даабариhаа гадуур 81 центнер hү гүрэндөө худалдаба.*

*Иимэ hайн амжалта түйлаhантайнь дашарамдуулан, фермын ажалшадые КПСС-эй райком ба аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитет халуунаар амаршалаа, үшөө бүри hайн үрэ дүн түйлахыень хүсөө.*

Д. УРБАЗАЕВ.

# ЕВРОПОДО ЭБ НАЙРАМДАЛ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ ХАНГАЛГЫН АША ТУҺАДА

## Аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблөөн баяр ёһололой оршон байдалда нээгдэлээ

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС-ай ...ай корр.). Европодо ...гүй байдал, харилсаа ...боо хангаха зорилготой ...нэй түгэсхэлэй шата ..., «Финлянди» гэжэ ор... дотор июлиин 30-да баяр ...олой оршон байдалда ...мэрээ эхилбэ. Европо... эб найрамдалай, аюул... байдалай ба харилсаа ...оной үндэһэн асуудал... ые зүбшэн хэлсэхын ту... эб гүрэнэй дээдэ тушаал... ...олбоэрилэгшэд түбиин ...дэ түрүүшынхеэ суг...

...э зүблөөндэ: КПСС-эй ...гай Генеральна секре... Л. И. Брежнев түрүү... Советскэ Союзай деле..., БКП-гэй ЦК-гай Нэгэ... секретарь, НРБ-гэй ... Соведэй Түрүүлэг... Т. Живков түрүүтэй Бол... Арадай Республикын, ...П-гай ЦК-гай Нэгэдэхи ...тарь Я. Кадар түрүү... Венгриин Арадай Рес..., СЕПГ-гэй ЦК-гай ...эхи секретарь Э. Хо... түрүүтэй Германиин ...кратическа Республи..., ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэ... секретарь Э. Герек тү... Польшын Арадай ...бликын, РКП-гэй Гене... секретарь, СРР-эй ...идент, СРР-эй Гүрэнэй ... Түрүүлэгшэ Н. Чау... түрүүтэй Румыниин ... Республикын, ...гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй Президент Г. Гусак түрүүтэй Чехословакиин Социалис Республикын, СКЮ-гэй Түрүүлэгшэ, СФРЮ-гэй Президент И. Броз Тито түрүүтэй Югославиин Социалис Федеративна Республикын делегацинууд хабаадана.

Америкын Холбоото Штадуудай делегацие — США-гай Президент Дж. Форд, Францлин Республикын делегацие — республикын Президент В. Жискар д'Эстэн, Великобританиин делегацие — Премьер-Министр Г. Вильсон, ФРГ-гэй делегацие — Федеральна канцлер Г. Шмидт, Италиин Республикын делегацие Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Моро толгойлно. Финляндиин Республикын делегацие — Президент У. К. Кекконен, Австриин Республикын делегацие Федеральна канцлер Б. Крайский, Бельгиин королевствын делегацие — Премьер-Министр Л. Тиндеманс, Ватикан хотын гүрэнэй делегацие — церковиин гүрэнэй хэрэгүүдые эрхилдэг Соведэй секретарь А. Казароли, Грециин Республикын делегацие — Премьер-Министр К. Караманлис, Даниин королевствын делегацие — Премьер-Министр А. Иоргенсен, Ирландиин делегацие — Премьер-Министр Л. Косгрейв, Исландиин Республикын делегацие — Премьер-Министр Г. Хатлгримссон, Испаниин гүрэнэй делегацие — правительствын Түрүүлэгшэ К. Ариас Наварро, Канадын делегацие — Премьер-Министр П. Э. Трюдо, Кипрэй делегацие — Президент Макариос, Лихтенштейн княжествын делегацие — Премьер-Министр, гадаадын хэрэгүүдэй министр В. Кибер, Люксембургын ехэ герцогствын делегацие — правительствын Түрүүлэгшэ, гадаадын хэрэгүүдэй министр Г. Торн, Мальтын Республикын делегацие — Премьер-Министрэй орлогшо А. Буттегиг, Монако княжествын делегацие — гүрэнэй министр А. Сен-Мле, Нидерландын королевствын делегацие — Премьер-Министр И. Ден Ойл, Норвегиин королевствын делегацие — Премьер-Министр Т. Браттели толгойлно. Португалиин Республикын делегациин толгойлогшын уялгые элшэн сайд Ф. ди Альмейда гүйсэдхэнэ, Сан-Мариногой Республикын делегацие — гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй министр Дж. Л. Берти, Турциин Республикын делегацие — Премьер-Министр С. Демирель, Швейцариин конфедерациин делегацие — Президент ба политическэ департаментын начальник П. Грабер, Швециин королевствын делегацие Премьер-Министр У. Пальме толгойлно.

Үдэрэй 12 час. Түрүүшын заседани баяр ёһололой оршон байдалда нээгдэбэ. **Финляндиин Республикын Президент Урхо Кекконен** суглаарагшадта хандан, амаршалгын үгэ хэлээ.

Европодо аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо хангаха зүблөөнэй гурбадахи шата нээгдэбэ гэжэ Финляндиин правительствын ба арадай үмэнэһөө тэрэ соносхобо.

Энэ зүблөөн — хабаадагша бүхы гүрэнүүдэй арадуудай аша туһада харилсаагаа һайжаруулха, үргэдхэхэ гэдэг политическэ эрмэлзэлэйнь үрэ дүн болоно. Гэхэ зуура, Европодо эб найдрамдал, аюулгүй ба тааруу зохид байдал, харилсаа холбоо хангалгада туһа хүргэхэ гээд тэдэ гүрэнүүдэй хүсэдэг байһые тус зүблөөн элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ У. Кекконен тэмдэглэбэ.

Зүблөөнэй нэгэдэхи, хоёрдохи шатанууд тухай хэлэхэ зуураа, У. Кекконен игэжэ тусхайлан тэмдэглээ: хамтаараан зүблэрэн ойлголсоһоноо зүблөөнэй хоёрдохи шатын эсэстэ правительствануудай элирхэйлһэн түгэсхэлэй хэмжээ ябуулга — бүхы асуудалнуудые наринаар зүбшэн хэлсэһэнэй үрэ дүн, уласхоорондын имагта шухала политическэ документ мүн, бүхы гүрэнүүдэй хүсэл эрмэлзэлнүүдые харгалзан абаһанай үндэһөөр энэ документын удхань эсэслэн һайшаагдаа.

Мүнөө үдэрнай Европодо баяр ба найдабари асарха үдэр болоно. Манай харилсаандахи шэнэ үе саг эхилхэнь, шахардуу байдалые һуларуулһанай ашаар тогтууритай, бата бэхи эб найрамдал хангаха замда оробобди гээд этигэхэ бүхы үндэһэ баримта бидэндэ бии гэжэ Финляндиин Республикын Президент мэдүүлбэ.

Үнгэрһэн сагай тааруугүй байдал зайсуулагдаа, манай харилсаандахи зүришэлдөөтэ үе саг эли бодо үнгэрөө, тус зүблөөе зарлаһан ушар, энээндэ хабаадаха гэжэ бүхы гүрэнүүдэй шиидэһэн ябадал хадаа хүсэл һанаашалгануудаа бодото ябуулганууд болгохо сагай ерэһые тодоруулан гэршэлнэ. Шахардуу байдалые һуларуулга харилсаа холбооной үндэһөөр лэ бэхижүүлэгдэжэ, батадхагдажа болохо гээд бүхы хүнүүдэй гүнзэгыгөөр этигэдэг байһые иимэ харилсаан элирхэйлнэ гэжэ мэдүүлхээр саг болоо.

**ООН-ой Генеральна секретарь Курт Вальдхайм** зүблөөндэ хабаадагшадые Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин үмэнэһөө амаршалба.

Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зорилготой иимэ зүблөөн зуун жэлэй турша соо, магад, бүхы түүхэдэшье үзэгдөөгүй ябуулга болоно. Энэ зүблөөн амгалан байдалай үндэһэ һуурие бэхижүүлхэ зэргэтэй. Европодохи байдалые бүхы талаһаань шэнжэлхэдэ, эб найрамдалай аша үрэ эли тодоор харагдана.

Энэ зүблөөнэй түүхэтэ удха шанар гансашье Европодо бэшэ, мүн бүхы хүн түрэлтэндэ элеэр харагдана. Эндэ суглараһан гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ООН-ой уставай үг зорилгонуудые бэелүүлхэ шэглэлтэй шухала ябуулга хэжэ байна, — гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь тусхайлан тэмдэглэбэ.

Зүблөөнэй түгэсхэлэй хэмжээ ябуулга эли бодо, тэи шухала хоёр ушар байдалые элирхэйлэн гэршэлнэ гэбэл: нэгэдэхинь — бүхы оронуудай саг үргэлжын оролдолго хүсэлэлгэгүйгөөр амгалан байдал хангагдахагүй, хоёрдохинь — сэрэгэй хүсэнүүдые тэнсүү байлгалгаар лэ амгалан байдал хангагдахагүй. Харилсаа холбооной ба аюулгүй байдалай нягта холбоотой байһыень тус зүблөөн гэршэлэн батална. Зүблөөнэй түгэсхэлэй хэмжээ ябуулгань Европодохи шахардуу байдалай гол шалтагаануудые хороохо ба усадхаха зорилготой элдэб документнүүд дотор тодорхойлон найруулагдаһые, гүрэнүүдэй үгэеэ ойлголсожо байһые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Зүблөөнэй түгэсхэлэй хэмжээ ябуулга Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин баримталдаг гол ёһонуудые элирхэйлхэ, бэхижүүлхэ гээд сэдьхэлээ хананхай байһанаа үгэ хэлэгшэ элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Хоорондоо этигэлсэдэг, хүндэлэлсэдэг ябадалаа улам гүнзэгырүүлхэ гээд бүхы оронуудай оролдохо байһандань найданаб гэжэ К. Вальдхайм түгэсхэл дотороо хэлэбэ.

Тус зүблөөн үдын хойно юрэнхы сессидээ сугларха, делегацинуудай толгойлогшонор гүрэнүүдэйнгээ үмэнэһөө тэндэ үгэнүүдые хэлэхэ байха. Мүнөөдэр Великобританиин, Грециин, Исландиин, Канадын, Болгариин, ГДР-эй, Италиин, Швейцариин, ФРГ-гэй түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Совет делегаци заседанинуудай зал соо.** (ТАСС). Энэ зураг фототелеграфаар абтаһан байна.

Соёлшод—ажалшадта

## АЯЛГА ДУУНАЙ МАРШРУДААР

Малшадые, үбһэшэдые ...лой ажаһуудалай талаар ...эд һайнаар хангаха гээ... мүнөөдэрэй гол зорилго ...но. Ушар нимэһээ Ху...анай аймагай Соведэй ...дкомой соёлой ба ара... элүүрые хамгаалгын та...уд, мүн хүн зоной ажа...лалай хэрэглэмжэ ханга... комбинат хоорондоо няг... холбоотойгоор хүдэлнэ.

Аймагай соёлой байшангай ...дэ эмхидхэгдэһэн агит...да ноохо хайшалха үе... ажахынуудаар таһалга...гүй ябажа, хонишодто ...он ноохо хайшалагшадта ... наада харуулһан, али ... туһаламжа хүргэһэн ...

Жэшээнь, Гааргын совхо... хонидой ноохо хайшалал... пункт дээрэ концерт та...ниинь илангаяа һонир...ой. Үдын эдеэн багта ... ерэһэн артистнар, па...махер, библиотекарь, ...долшон, лектор сагаа миин ...оор үнгэргөөгүй, үдэшэ ...тор ноохо хайшалалса... байна. Зариманиинь ёһо...ой бэрхэ хайшашад байһа... харуулаа. Студент Александр Борбонов, модошо дархан Григорий Золотарев, оёдолшон Галина Шевцова аймагай соёлой байшангай директор Хэшэгтэ Цыренов, Могойтын «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүдэлмэришэн Григорий Пономарев гэгшэд дуу хатар, шог энеэдэтэй үгүүлэл, шүлэг уран хурсаар, уянгатай шадамараар гүйсэдхэхэһөө гадна, ноохо хайшалжа байһан зарим хүнүүдтэ үльгэр жэшээ харуулһан байна.

Концертын эхилхын урда аймагай «Знание» бүлгэмэй гэшүүн Г. Э. Дамбаев уласхоорондын ба орон доторхи байдал тухай хөөрэлдөө хэһэн, хэды олон асуудалнуудта харюусаһан байха юм. Хойто үдэрынь амаралтын үдэр тудалдажа, агитбригадын гэшүүд бүхэли үдэр соо ноохо хайшалалсаа. һайн дураараа үлэжэ, ноохо нилээд наринаар хайшалалсаһанайнь түлөө совхозой дирекци, партком болон рабочком тэдэнэртэ баяр баясхалан хүргөө.

Агитбригадын гэшүүд ноохо хайшалалсажа дүүргэлсээд, концертынгоо програмые шэнээр зохёожо байгаа. Эгээл энэ үедэ БАМ-ай барилгашадһаа урилал ерэбэл даа. Хойто үдэрынь тэндэһээ вертолет ерэжэ, агитбригадын гэшүүд Уоян тээшэ ниидэ һэн.

Агитбригадые КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша М. Ж. Жамсуев хүтэлбэрилөө. Соёлшод БАМ-ай 140, 146-дахи мехколоннодо ошожо, хоёр үдэрэй туршада дүрбэн концерт харуулһан байна. Авто-харгы татажа байһан хүбүүд, басагад дуу хатарта дуратай ха юм. Тэдэнэй зариман концертын үедэ аялга дуу хангюурдалсаһан, хатар гүйсэдхэһэн байна. 146-дахи мехколоннын экскаваторай машинистын туһалагша Александр Мясников илангаяа бэрхэ дуушан байһанаа харуулаа.

Нэгэ үгөөр, хоёр талаһаа дуу хатар зэдэлжэ, аймагай ажалшадай, агуу барилгын түлөөлэгшэдэй хоорондо таһаршагүй холбоо барисаанай байгуулагдаһанай, бэе бэедээ саг үргэлжэ ябалсажа байһанай һайхан тэмдэг болоно.

Концертын эхилхын урда Г. Э. Дамбаев аймагай болон республикын түүхэ, хүн зонойнь ажаһуудал болон саашанхи хараа зорилгонууд тухай хөөрэжэ, барилгашадые ехэтэ һонирхуулаа.

Аймагай соёлой байшангай дэргэдэхи агитбригада үбһэшэдэй маршрудаар ябажа эхилбэ.

**В. ГАРМАЕВ.**
Хурамхаанай аймаг.

## ҮХИБҮҮДЭЙ ЛАГЕРЬТА

Алцагай дунда һургуулиин ажалай, амаралтын «Аялга» гэжэ лагерь үбэлдөө эхэ хонидой отарын ...айдаг хадын хормойдо оршоно. Хонидой байрла... хоёр гэртэ һургуулиин хүбүүд, басагад тус тус... түбхинэнхэй. Досоонь үужам һаруул, ариг сэ...

«Минии ажал республикымни ажал хэрэгтэ нэмэ... болон орог лэ!» гэһэн уряатайгаар тэдэнэр амар..., хүдэлнэ. Үхибүүдэй ажалша бэрхэ байһые То...иин совхозой ажалшад магтан хөөрэдэг. «Манай отделенидэ хүдэлхэ хүнүүд дуталдана. Һургуулиин лагерь ехэ туһа хүргэнэ. Куузику буртаг үбһэнһөө сэбэрлэнэ. Хонидой ноохо хайшалалгада хабаадалсажа, эрхим шанартай ноохо абаха хэрэгтэмнай ...горитой нэмэри оруулалсаа. Тэрэнһээ гадна, хуушан кошара задалаад, сэбэрлэһэн байна» гэжэ Алцагай отделение эрхилэгшэ Н. А. Татарников омогорхон хэлэнэ.

Үхибүүд аялга дуунда дуратай. Малшадта зорюулагдаһан тусгаар концерт бэлдээ. Улаан-Үдэдэ болоһон арадай уран бэлигтэйшүүлэй харалгада шалгарһан Мэдэгма Самбуева буряад арадай дуунуудые гүйсэдхэхэдөө шадамар юм. Зүжэг нааданай хэрэгые ударидажа, хүхюу зугаа гаргажа байдаг. Ханын газетэ зохёон гаргана.

Үхибүүдэйнгээ нигэжэ тон зүбөөр амаржа, хүдэлжэ байһанда түрэлхидынь баяртай. Хэрбээ урдань үхибүүдээ үйлэдбэриин лагерьта ошуулхаяа арсадаг байгаа һаа, харин мүнөө лагериин нээгдэхые хүлеэн ядажа байдаг. Яахаб, үхибүүдтэньшье, мүн түрэлхидтэшье туһатай ха юм.

**А. ЕЛИСЕЕВ.**

**Зэдын аймаг.**

## ХҮҮГЭДЭЙ ЗҮЖЭГ ҺОНИРХОЛТОЙ

Шулуутайн дунда һургуулиин һурагшад зунайнгаа амаралтые һонирхолтойгоор үнгэргэнэ. Зарим үхибүүд һургуулиин дэргэдэхи участогта хүдэлжэ, огородой эдеэ ургуулха дадалтай болоно. Зүгөөр үгэрсэ, капуста, морхооб үдэр бүри уһалжа, буртаг үбһыень саг үргэлжэ сэбэрлэжэ байхань үнэхөөрөөшье һонирхолтой. Һургуулиин дэргэдэхи участогта ...лан хүдэлөөшэдынь пионерэй лагерьта амаржа, ...лөөтэй сагаа согтой хүгжөөнөөр үнгэргэнэ. Кукольна театрай ажалда хабаадалсажа, бэлиг шадабаряа туршажа, үетэн нүхэдөө баясуулжа байгшадшье бии. Зүжэг нааданай программа өөһэдөө зохёогоод, концерт харуулхаяа хүршэ нютагуудаараа ябаад ерэнэ.

Кукольна театрай эдэбхитэд һаяшаг 24-дэхи модоной газарта байдаг һургуулиин үхибүүдтэ айлшаар ошожо, «Репкэ», «Миисгэй ба Үнэгэн» гэжэ онтохонуудай удхаар найруулан табигдаһан зүжэг харуулжа, эдир харагшадые нилээд баясуулаа. Гадна, шог энеэдэтэй дуунуудые гүйсэдхэһэн байна.

«Намайе гансаараймни бү орхиит» гэһэн зүжэг мүнөө бэлдэжэ байнабди. Энэ зүжэгэй рольнуудта түмэр харгын хүдэлмэришэдһөө гадна, аха классай хүбүүд, басагад наадалсаха юм. Хүн бүхэн рольнуудтайгаа танилсаад, урма зоригтойгоор бэлдэжэ байна. Ойрын үдэрнүүдтэ энэ зүжэгөө бэлдээд, хүршэ ажахын үбһэшэд, хонишод болон үхэршэдтэ ошожо, харуулха түсэбтэйбди.

Гадна, манай клубай дэргэдэ хатарай, дуунай кружогууд хүдэлнэ. Аха классай үхибүүд эдэбхитэйгээр хабаадана.

**Т. ПИСАРЕВА,**
**Загарайн аймагай Шулуутайн хүдөөгэй клубые даагша.**

***РАССКАЗ***

# УУЛЗАЛГА

***Африкан БАЛЬБУРОВ***

Маряажажа ябаһан бэетэй, бамбагар сагаан шарайтай, тиимэ дээрэһээ буряад хүндэ адли бэшэ Озен Степанович Няголов хэрэлсы дээрээ байгаад, урданай томо гэрэлэй урда эрьелдэн, гоёжо байһан һамган тээшээ томо гэрэлые эртэ урда саайнгяар харасагаана. Тэрэгай гэхэдэ болохо юм, эгээл тиимэһээ тэрэнние саад соохи һарабша доро гаргажархёод, гэр соогоо һүүлэй уеын шэб шэнэ мебель табиһан байгаа.

— Иимэ эртэ юундэ айлда ошохо гээ хүмши? Унтажа байхадаа болохо бшуу. Һэрюулжэ байхада аягүй...

— Ши тэдэнние оройдоо мэдэнэгүйш. Нэгэ бараг бэлэг бариха тухайдаа бодохо болонобди, — гэжэ һамганиинь буруушаан, балерина шэнги аргааханаар хоёр нюсэгэн мүрөө хүдэлгэн, гэрэлдэ харасагаан байжа дуугарба. — Тэдэш тахяагай дуунаар бододог юм. Шагнэлшни даа, «тахяагай дуунаар» гээшэ ямар энеэдэтэйгээр дууландаб!

Озен Степановичай нэгэ юумэ дуугарха гэхэдэ, һамганиинь буруушаажа, тоомгүйгөөр гараараа зангаба.

— Намайе болюулхам гэжэ бү һана, — гэбэ һамганиинь. — Харин ши өөрөө гурбан саг болоод, хойноһоом ошохоёо бү мартаарай, ойлгобо гүш? Зай, намайгаа таала.

Һамганиинь эдэ үгэнүүдые хэлэхэтээ хамта, аүүи нюдөө анигад гүүлэн, хасараа энеэдэтэйгээр уршылгаад, үбгэндөө дүтэлүүлбэ.

— Дарима, шагналшни! — гэжэ Озен Степанович хойноһоонь ооглобо.

Дарима, гадаргээшье харантүй, гараа арбагашуулаад, шэб шэнэхэн туфляараа гэшхэхэ сэбэр газар харагаашалан, хүнгүй хооһон үйлсөөр саашалба. Озен Степанович хэрэлсы дээрээ байһан шэгтээ хойноһоонь удаан шартэбэ. Зохидхоноор оёһон сайбар плати үмдэһэн жэбжэгэр гоё бэетэй Дарима танса өөрын үбгэн бэшэ, харин сэбэр гоёыень сэгнэжэ шадаха тоогүй олон эрэшүүлэй хаража байһандал, һаглагар үһөөр шэмэглэһэн сомор жаахан толгойгоо омог дорюунаар дээрэ үргэн, нарихан зад, үндэр гэгшын һүеытэй туфляараа яаралгүйхэнөөр, сүмөөхэнөөр, наадан һагад алхална.

Озен Степанович һамганайнгаа далда оротор хойноһоонь хараһаар гээгдээд, юундэшьеб хүндөөр һанаа алдаба. Ойро зуура байд гээд, даараһан юумэдэл, хоёр мүрөө хабшагад гүүлэжэ, ехэ һанаата болон, үүдэн тээшээ эрьебэ.

Даримын һургуулиин жаахан саадта ороходо, нэрэ эшье, үшөө эртэ, тэрүү саадахи хада уулын оройнууд сайбар сагаан мананда бүрхөөгдэнхэй, ногоон дээрэхи мүнгэн шэнги шүүдэр үшөө сэлсылдэһэн зандаа байба. Халта үлеэһэн һэбшээн саад соохи сэсэгүүдэй залаануудые найгуулжа, нойрһоо һая һэриһэн улаангирнуудай набша намаа һаршагануулна.

Дарима саад соо ороһоор зогсошобо. Нюдөө аниһан бэеэрээ, үглөөнэй шиигтэй һэрюун агаараар амилба. Һүүлээрнь яаралгүйхэнөөр оршон тойронние хараад, крокодилай арһа һажаалгаһан үнгэтэй шэнэ сүүмхэеэ һугадаа хабшуулжа, ногоо ургаһан зүргөөр саашаа ябаба. Удангүй хоёр хүлынь шагайсаа норошобо. Хүлөө норгоһондоо дураа гутаашье һаа, тэрэ ябажал ябаа һэн. Харгын дууһахада, халта зогсоод, баруун гар тээшээ өрьежэ, баяртайгаар энеэбхилбэ: үсхэн ногоон һөөг бургааһан сооһоо ургалсажа гараһан юм гү гэжэ һанахаар хуушан хара беседкэ байба. Үлхэсэлдэһэн модоной набша мүшэрэй хоорондо беседкын үүдэн харлан харагдаба.

Үглөөнэй толондо һэмжэн сагаан үүлэн өөдөө хөөрэнэ, зүгөөр хадын оройе хушаһан манан үшөө хүсэд дэгдээгүй байгаа һэн. Тэнгэри өөдэ хөөрэһэн үүлые үүлэнш гэхээр бэшэ, харин мэдэгдээгүй нэгэ уран гартай хүнэй түйлай ехэ сэнхир бүд дээрэ барижа оёжорхиһон саб сагаан бамбагар ноохон шэнгеэр үзэгдэнэ. Үүлые бамбагар сагаан ноохонтой жэшэһэндээ, Дарима зосоогоо баясаба. Хуушаржа харлашаһан беседкын үүдэндэ тэрэ зогсоод, оршон тойронние хёрхоор шэртэн харана. Беседкэ хүрэтэр һунаһан аллей харгы хашаагай захаар зурына. Аллейн хоёр тээгүүр ургаһан модоной набша мүшэрнүүд дээгүүр ниилэн шэрэлдэжэ, ногоон агы шэнгеэр харагдана. Дарима беседкэдэ ороод, алад холо руу шэртэн хараба. Тэрэ ехээр хүхиһэндөө хашхараад абаба: ори ганса бүгтэгэр хүһан саарһан дээрэ зургаатай юумэдэл тээ саанахана тэгшэ газар дээрэ һаглайжа, саанань нюдэнэй харасада хүртэшэгүй ногоон тала, харин үшөө саана холын холо Саян уулын саһан оройнууд шобойлдон байба. Дарима һургуулида һуража байхадаа, Саян уула тухай найруулга зохёол бэшэхэдээ, тэнгэриин сэнхир үнгые бэедээ шэнгээхын тулада уулын оройнууд өөдөө үндылдэнэ гэжэ тайлбарилаа агша һэн. Багшань эдэ мүрнүүдыень ехээр һайшаажа, классайнь бүхы үхибүүдтэ уншажа үгөө бэлэй. Үгым дуулабагүй гээд, бурхан Гэсэрые баатарнуудтайнь хамта Саян уулада мундарганууд болгон заасаажархиһан юм гэһэн буряад арадай домог бии юм гэжэ Дарима тэрэ найруулга дотороо бэшэһэн байгаа. Энеэдэтэйшье, гэнэн хонгоршье домог түүхэ гээшэ ааб даа! Дарима урдань үльгэр домогуудта дуратай, бэшэжэ абадаг, олон дуунуудые мэдэдэг, буряадаараа дуу дууладаг, шүлэг уншадаг бэлэй. Дурсан һанахада, энеэдэтэйшье гээшэнь...

Үни үнгэрһэн юумэеэ дурсан һанажа, хуушан беседкэ соо Даримын хэр удаан байһые ажарай мэдэбэ. Байн саад соохи бүхы юумэн нойрһоо һэрижэ захалба. Бүхы ургамал наранай урдаһаа үлылдэн, набша намаагаа, сэсэг залаагаа дэлгээн задарна. Модоной һалаа мүшэрэй хоорондуур шубуунай абяан шангадажа, үбһэ ногоон соогуур хорхой шумуулнууд хүдэлэн һаршаганажа, эрбээхэйнүүд нэгэ сэсэгһээ нүгөө сэсэгтэ ниидэжэ, удаан шэртээд байхада, эрбээхэй бэшэ, харин сэсэгүүд эрьюусэлдэжэ наадаһан шэнги болоно.

Саадай хорёогой ябаган үүдэн хахинаадхиба. Дарима, гансата солоохой ороһондол залд гэжэ, сүүмхэеэ нээгээд, жаахан гэрэлдэ нюураа хараад абаба.

Наһатайшаг, маряатай буряад эхэнэр уһатай хүнэг баринхай саад соо оробо. Тэрэ клумбын хажууда ерээд, хүнэгөө газарта табижа, үреэһэн гараараа хүнэгһөө барилсаһан зандаа сомсойн һуугаад, нүгөө гараараа сэсэгүүдые ирасагаан, буртаг үбһыень түүжэ оробо. Нойрһоо бүлхылдэшэһэн зубхитай нюдэнэйнь наранда һаргажа онинилдоходонь, нюдөө шэб аняашье хадаа, сэсэг ургуулха хэрэгээ һайн мэдэхэб гэһэн хэбэртэйгээр богонихон хургатай гараа сэсэг соогуур ябуулжа, буртаг үбһэ таһална. Тэрэ эхэнэрэй саад соо орохотой адли, Дарима сүүмхэеэ хоёр гараараа үбсүүндээ хашажа, уһатаһан нюдөөр тэрэнние шэртэн шэртэн хараба. Наһатайшаг болоһон тэрэ эхэнэр хүгшэдэйл үмдэдэг уужам платитай. Тэрэнэй боро ситэс платинь хуушанайхяар, сээжэ тушаагаа уршылгаһан хуняаһатай аад, доошоо болоходоо, һалбагар уужамаар оёгдоһон байба. Толгой дээрэнь Дунда Азида үмдэдэг түхэрээн оройбшо малгайда адли аад, алтан шара утаһаар тон ураар угалзатуулан оёгдоһон малгай табяатай.

«Мүн лэ даа!» — гэжэ Дарима шэбэнэн дуугарба. — Бурхан зайлуул, арбан табан жэлэй үнгэрэн ошоогүй юумэдэл, үнөөхил зангаараал!»

— Дулма Гомбоевна, сайн байна!

Дарима беседкэ сооһоо даб гэн гараад, үхибүүхэн мэтээр холо холо һүрэн гүйжэ, хажуудань ошобо.

Наһажаал эхэнэр залд гээд, гэдэргээ эрьежэ, түрүүшээр сошордонгёор гайхан хаража байтараа, уданшьегүй нюуртань урма баярай тэмдэг үзэгдэбэ.

— Бурхан зайлуул! Ши Дарима гээшэ гүш? Хаанаһаабши? — гэһэн Дулма Гомбоевнагай буряад үгүүлбэритэй шанга абяан Даримын шэхэндэ дуулдаба. Тиихэдээ энэ абяаниинь Даримада үни мартагдашаһан дуунай аялга мэтээр зэдэлжэ, зүрхыень шэм гүүлээдхибэ.

Дулма Гомбоевна Даримые тэбэрибэгүй, харин толгойень доошонь тонгойлгоод, үнэсөөд абаба. Новосибирскын академгородогтохи хании басагадайнгаа эндэ хаража байгаа һаань, хүгшэрһэн багшынгаа тэбэрижэ таалангүй, харин буряад ёһоороо, урданай зангаар үһыень үнэсэхэдэнь, эшэжэ абаха һэн хаб гэжэ Дарима ойро зуура бодоод орхёо һэн...

— Юундэ эндэ байнабибди? — гэжэ Дулма Гомбоевна залуу эхэнэрые тархиһаань хүл хүрэтэрнь һайхашаан хараһанайнгаа һүүлээр хэлэбэ. — Гэртэ ороёл. Гарма Абидуевичай үгы байһаниинь лэ халагламаар байна. Шамайе харадаг һаань, һайн байгаа. Ямар ондоо болошоо гээшэбши!

Дарима гэртэ оробо. Сэдьхэлээ ехээр хүдэлгэһэн дээрэһээ нюдэниинь манаршаба. Тэрэ зал соогуур аргаахан ябажа, тэгэн дундань ошожо зогсоод, сүүмхэеэ үбсүүндээ тэбэрин, нюдөө сабшасагаан байжа, ханадахи тон олон жэжэхэн зурагууд болон буулгабаринуудые хаража оробо. Гарма Абидуевичай бага зэргэ зурадаг, уран зурагые сэгнэжэ шададаг байһыень, Даримые зурааша болохош, гоё һайхан юумые обёорон хаража, сэгнэжэ шададаг зураашын нюдэтэйш гэжэ хэлэдэгыень һанаандаа оруулба. Тиихэдэ Дулма Гомбоевна үбгэнэйнгөө иигэжэ хэлэхэдэ, ехээр баярладаг һэн, яахадааб гэхэдэ, тэрэ Даримада ехэ дуратай агша һэн. Ехэл һайн зантай зон даа! Зурагуудһаа нюдөө һалгаагаад, Дарима хуушан пианинада дүтэлжэ, гараараа барижа үзэбэ. Хабхаг дээрэнь түхэрээн сагаан толбо байба.

— Һанана гүш? — гэжэ Дулма Гомбоевна энеэбхилэн байжа асууба. — Шинии сайлгаһан толбо.

— Һананаб, — гэжэ Дарима аргааханаар ородоор дуугарба. — Дээрэнь би халуун утюг табижархёо лэм. Тиигээд бархиршоо бэлэйб. Та намайе һамааруулжа, дуу дуулаа агша һэнта... Зай, Дулма Гомбоевна, хэр байнабта? Үни заяанайш уулзаагүйбди

— Хуушаараал байналди даа, — гэжэ Дулма Гомбоевна буряадаараал харюусана. — Урдынхидаал адли ажалаа хэжэ, хүүгэдые һургажа, жэл бүри тэдэнэрээ хахасажа, хожомынь шамтай энэ уулзаһандаал адляар уулзажа байгшабди. Һурагшаднай бидэнээ мартангүй, эндэ тэндэһээ бэшэгүүдые бэшэжэ, фото-зурагаа эльгээжэ байдаг. Харыш, тусхай альбом хээбди.

Дулма Гомбоевна таг дээрэһээ хүндэ альбом абажа, зохидхоноор аршаад, эйлшандаа һарбайба. Даримын альбомой зузаан хуудаһануудые һэхэжэ, фото-зурагуудые харахадань, Дулма Гомбоевна хажуудань байгаад, тон анхаралтайгаар адаглан харана.

— Петя Хусаев! — гэжэ Дарима гэнтэ хашхарба.

— Энэш үни Петя бэшэ болонхой! — гэжэ Дулма Гомбоевна омог дорюунаар энеэбэ. — Тэрэш ехэ гэгшын совхозой парткомой секретарь болонхой!

— Энэ... энэ Шура Раднаева бэшэ аал!

— Мартаагүй хаямши даа, — гэжэ Дулма Гомбоевна дуугарһаар араһаань ерэжэ, стулайнь түшэлгэ барибa. Багшынгаа нэгэ енгүүтэйхэнээр дуугарһые Дарима абяагаарнь ойлгобо. — Бултыень мартажаш болохо байгааш. Аяар арбан табан жэл үнгэрөө. Энэ хугасаа соо мартахаар даа. Тэрэнэй дуу дууладагыень, дуушан болохо гэдэгыень, консерваторидо һураха гэжэ хүсэдэгыень ши һанажашье магадши.

«Һанажашье магадши» гэһэн хоёр үгые багшань нэгэл ондоохоноор хэлээ һэн. Даримада зохидгүй болобо. Багшань зүб лэ хэлэнэ. Дарима хэнииеш мартаагүй, бултыень һайн һанана. Арбан жэл суггаа һураһан үхибүүдээ арбан табан жэлэй туршада мартахын аргагүй бшуу. Суг һураһан хани басагадаа, класс соогоо эгээл сэбэр гэжэ тоологдодог өөрын хойноһоо энеэдэтэй нэтэрүүгээр гүйдэг байһан хүбүүдээ юун дээрэһээ таһихатай танихагүй шэнги болошоһоноо Дарима ойлгожо ядана. Тээд саашадаашье багынгаа нүхэдые муугаар танидаг зандаал байхаб гэжэ Дарима өөрөө һайн мэдэнэ.

— Тиигээд яагааб, тэрэ Шура Раднаева дуушан болоо гү? — гэжэ Дарима асууба.

— Үгы, хүдөө ажахын институтда орожо, агроном болонхой. Һая тэрээн тухай газетэдэ уншаа һэм. Магтуулна. Тэрэ Шура Раднаева хүдэлмэрилжэ байгаад, аспирантурада һурадаг. Нэгэ шухала шэнжэлгэ хэжэ байгаа гү даа. Минии һанахада, зүб лэ тиигээ. Дундуур дуушан болохо байһан аад, эрхим агроном болоо бшуу.

Мартагдаагүй нэрэнүүдтэй, бүүр-түүрхэн һанагдаха нюурнуудтай фото-зурагуудые альбом соо харахадаа, Даримын зосоо нэгэ һонин боложо, урда тээнь үзэгдөөгүй сэдьхэл мэдэрэлдэ эзэлэгдэнэ. Дарима өөрөө бэшэ, харин урдачайнь хани нүхэд урдаһаань шэрүүнээр хаража, тачижа ядана хэбэртэй, зариманиинь бүри оройдоо танихаш дураагүй шэнгинүүд.

— Энэ хэн бэ? — гэжэ Дарима асууба. — Таниһан лэ хүн шэнги...

— Энэ хүбүүе мартаха ёһогүйлши даа.

Дулма Гомбоевна Даримын һууһан стулһаа холодожо, сэхэ урдаһаань хаража һуугаад, тон залуухан харасатай нюдөөрөө айлшанаа анхаралтайгаар шэртэбэ.

— Шамда зорюулһан шүлэг бэшэдэг һэмнай.

— А-а, Доржи Бадмаев ха юм! Юундэ гансата таняагүй гээшэбиб... Сэрэгэй албанда юм гү?

— Тиимэ байгаа. Наһа баранхай. Хилэ дээрэ. Ши һайнаар харыш. Тэрэнэй ямар урихан нюдэтэй байһые мартаагүй ёһотойш. Карточка дээрэ балай адли бэшэ. Наһа барашоол даа. Ши буряад хэлээ мартажархёо алтайш? Доржи буряадаар шүлэг бэшэдэг һэмнай, һанана бэзэш?

**(Түгэсхэлынь хожом гараха).**

# ХҮДӨӨГЭЙ МЭРГЭЖЭЛТЭД ОЛОШОРНО

Түнхэнэй 7-дохи СПТУ 1963 оной март hарада байгуулагдаhан юм. Тиигэхэ үедэ hуралсалай бааза үгы шахуу байгаа. Хамтын заахан байра, столово бии hэн. Техникэ гэхэдэ, «МТЗ-2», «ДТ-20» түхэлэй дүрбэн трактор, таряа хуряадаг нэгэ комбайн байhан. Эдэ бүхы техникэнь колхоз, совхозуудай хэрэгсэлhээ гараhан трактор, комбайн бэлэй.

Мүнөө тус училищиин hуралсалай бааза бэхижэЭ. Хүдөө ажахын мүнөө үеын шэнэ техникээр, түхеэрэлгэнүүдээр, мастерскойгоор, уужам hаруул классуудаар хангагдаа. Жэлдээ дунда зэргээр 250 хүн хүдөөгэй мэргэжэл шудална. Училищиин байгуулагдаhан сагhаа хойшо хэдэ мянган тракторист, гурбадахи классай 300 жолоошон hуража гараhан байна. Тэдэнэрэй олонхидынь аймагай колхоз, совхозуудта, Эрхүүгэй областьдо мэргэжэлээрээ хүдэлнэ.

МТМ-гэй байшан, хамтын шэнэ байра ашаглалгада үгтөө. Автогараж баригдажа эхилээ. Гансахан энэ жэлдэ «Т-150» түхэлэй хоёр, «МТЗ-50», «МТЗ-80» түхэлэй трактор, дүрбэн автомашина училищида үгтөө. Газарай хүрьhэ элдүүрилдэг техникээр гүйсэд хангагданхай юм.

Тиимэhээ эндэ hурадаг хүнүүд машина, техникэ гүнзэгыгөөр шудалжа, hайн мэргэжэлтэн боложо гарана. Училищиин үнинэй багша Борис Андриянович Домышев курсантнуудай дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэ даажа абаhан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг, hурагшадта машинын оньhон нюусые hайнаар ойлгуулха гэжэ оролдодог, техникэдэ эзэн ёhoop хандаха эрилтэ табидаг хүн юм. Борис Андриянович үглөөнhөө үдэшэ болотор ажаллажал байдаг зантай. Жэл бүхэндэ бүлэг курсантнуудые даажа абаад, аймагай колхоз, совхозуудай үбhэ, таряа хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг байна.

Мүнөө Борис Андриянович автомашинын талаар мастер-инструктораар хүдэлнэ. Тэрэнэй hургаhан 31 жолоошон августын hүүл багаар шалгалта барижа эхилхэ юм. Тэдэнэр республикын ажахынуудта эльгээгдэжэ, хүдөөгэй мэргэжэлтэдэй бүлэдэ нэмэжэ орохо байна.

Сентябриин нэгэндэ hуралсалай жэлэй эхилхэдэ, нёдондо жэлэйхиhээ хоёр дахин олон хүнүүдые абажа, жолоошоной мэргэжэлдэ hургахаар хараалагдана. Тиихэдэ үшөө трактористнарай найма hарын шэнэ курса нээгдэхэ юм. Сэрэгэй уялгата албала дүүргэhэн залуушуулда ехэхэн анхарал хандуулагдана. Уялгата албала дүүргээд, колхоз, совхозуудай зүгhөө эндэ hурахаар эльгээгдэhэн хүнүүдтэ хүнгэлэлтэ үгтэнэ. Тэдэнэр hарадаа 75 түхэриг стипенди абажа байха.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёhoop, юрэнхы эрдэмэй дунда hургуули дүүргэгшэд СПТУ-да hурахаар эльгээгдээд байбал, түлөөhэгүй эдеэ хоолой, хубсаhанай орондо 96 түхэриг стипенди абажа байха болоно. Мүн найма hарын курсада абтаха.

Тус училищида дуй дүршэлтэй багшанар олон юм. В. Таханов, В. Демин, П. Виноградов гэгшэд тэдэнэрэй тоодо ороно.

Эдир хүбүүд, басагад! СПТУ-да орожо, hурахыегнай хүсэнэбди.

**И. ФЕДОРОВ.**



Ирина Качерина массаж хэдэг медсестра юм. Республиканска больницын хирургическа болон травматологическа отделенидэ эмшэлүүлхээ ороhон олохон үбшэнтэн «долёобортоо домтойхон» зөөлэн гартай эмшэнэй туhаламжада яhала хүртэhэн байха. Ирина өөрынгөө мэргэжэлые hайнаар шудалhан, тэрээндээ дуратай юм. Тиимэhээ тэрэ шадамар бэрхээр массаж хэжэ, үбшэнтэнэй түргэнөөр эдэгэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулна.

Медицинскэ училищиин болон багшын институдай спортивна факультедэй студентнэр медсестра И. Качеринагай хүдэлдэг эмшэлгын кабинедтэ ерэжэ, ажалай практика гарадаг байна. Басаган массаж хэдэг мэргэжэлдээ тэдэнэрые hуратайгаар танилсуулдаг, ажалайнгаа дүршэл хубаалдадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ирина Качерина ажалдаа.

А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.

## „АЯ ГАНГА"—ЗАХААМИНДА

Багшанарай институдай студентнэрэй «Ая ганга» гэжэ нэрэтэй барилгын отряд Захааминай аймагай Санагын совхоздо эльгээгдэжэ, соёлой шэнэ байшангай барилгада мүнөө эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Тэрээнhээ гадна, хоёрдохи курсын басагад hайн дураараа агитбригадада эмхидхэжэ, тус ажахын малшадта болон үбhэшэдтэ концерт-наада харуулжа эхилээ. Соёл гэгээрэлэй училищиин студент Леонид Бабалаев уран hайханай талаар студентнэрэй агитбригадые хүтэлбэрилнэ. Залуушуулай зохёоhон программа агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо, Байгал-Амарай түмэр харгын барилгашадта зорюулагдана.

Тиин эдэнэр Далахайн совхозой Утаата, Далахай нютагуудаар айлшалжа, соёлой талаар малшад, үбhэшэдые хангаха юм.

**Н. НАМСАРАЕВ.**

# ҮБГЭН АБАДАА ҮГЭҺЭН ТАНГАРИГ

Аалихан алхална доходон хүн... Буурал сагаан толгойтой, харахада дала hайса гараhан, энэ үбгэжөөлэй уршалаатаhан шарайнь эсэhэн хэбэртэйшье hаа, баяр жаргалаар гэрэлтэнэ.

Үхэлтэ дайнай дүлэн соогуур, уй гашуудал, зоболон дундуур hэтэ гараhан энэ хүн — минии хүгшэн аба Цыренэй Мархаадай гээшэ.

Хөөрэдэг юм даа заримдаа хүгшэн абамни тэрэ холын дайнай үе тухай, «hүреэтэй hэн даа дайн гээшэ, ашамни. Дахин иимэ юумэн хүн зонтой бү тохёолдоhой гэжэл hанажа ябагшаб. Олохон хүн ами наhаяа, гэр бүлэеэ, жаргалаа алдаа. Хэды олон хүн хүл гаргүй, нюдэ амагүй болооб даа. Харатан дайсанай hомонhоо бишье шархатааб. Хэрбээ дайнай болоогүй hаа, үбгэ абашни элүүр энхэ байха hэм. Нигэжэ хүл, гарни тохир-бэхир болохогүй hэн бээз даа, ашамни. Хатуу шанга дайнда бидэ мүхөөгөө үгтөөгүйбди. Дайнайшье hүүлээр муудажа, гунигта дарагдажа байгаагүй, харин шүдөө зуугаад лэ сэдьхэлээ шанга бараад лэ ажабайдалаа hэргээн бодхоохын түлөө ажаллаабди. Мүнөө өөрөөшье харана гүбши даа, ашамни, тойроод ямар hайхан жаргал мандана гээшэб, хүн зонойнмнайшье сэдьхэл тэниглэн, арюун. Гансал, ашахамни, хэзээдэшье бү марта, аяар тэрэ 30 жэлэй саана унаhан баатарнуудые. Шинии энээхэн жаргалайш, хүхюутэй бага наhанайш түлөө ами наhаяа үгэhэн олон баатарнуудай нэрые нангинаар сахи, зүрхэн соогоо хэтэдээ hанажа яба, ашамни».

Үбгэн абам, хэзээдэшье мартахагүйб, мартаха ёhогүйб тэдээниие, мартахагүйб тэдэнэй арюун баатаршалгые!

Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойе тэмдэглэhэн майн 9 hэн. Багташагүй баяраар халиhан үдэр, мүн уйдхар гашуудалтайшье үдэр. Манай совет арадай Эхэ оронойм габьяа суурхуулhан үдэр, Агууехэ Илалтын үдэр ха юм.

Зогсоноб үбгэн абынгаа хажууда. КВЖД-гэй, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнуудта хабаадалсаhан буурал үбгэн абынгаа намтар зүрхэеэ долгисуулан шагнан зогсоноб. Үбгэн абымни нюдэндэ нулимсашье ялалзана нэгэ үе, урихан нюдэдынь hайханаар энеэбхилнэшье заримдаа.

Хүндэтэ үбгэн буурал абамни, дайнай бүхы ветерануд, hайн бэлэйт, эдир наhыем, дээрэм ялалзан байгаа алтан нарыем сахин хамгаалагшад, hайн бэлэйт!

**Б. РИНЧИНДОРЖИЕВ,**
**Эгэтын-Адагай дунда hургуулиин hурагша.**
Ярууна.




# ЕВРОПЫН ШЭНЭ ХАРАА ШЭГЛЭЛ

**Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар нниитэ Европын зүблөөнэй гурбадахи, түгэсхэлэй шатын Хельсинкидэ нээгдэлгэ уласхоорондын олониитые hонирхуулжа, гадаадын хэблэлэй, радио ба телевиденинин гол темэнь боложо байна. Олон оронуудай түлөөлэгшэдэй энэ уулзалгада хабаадажа байhан ушарые тэмдэглэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй СССР-эй делегацинн Финляндиин ниислэл хотодо ерээд байhан тухай мэдээсэлые хэблэл эли газартаа толилно.**

**Нниитэ Европын зүблөөндэ хабаадагшадай гар табилгаар баталагдан абтаха түгэсхэлэй акт Европо түбидэ эб найрамдал бэхижүүлхэ, эндэхи оронуудай хоорондохи харилсаае улам хүгжөөхэ шэнэ хараа шэглэл нээхэ гэжэ этигэн найдажа байhанаа шэнжэлэлнүүд соогоо мэдүүлнэ.**

ХЕЛЬСИНКИ. Арадуудай аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай Советскэ Союзай эб найрамдалта гадаадын политика бэелүүлхын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадахаяа ерэлгэ элитэ ехэ ушар болоно гэжэ «Кансан уутисет» газетэ бэшэнэ. Л. И. Брежневэй Финляндиин ниислэл хотодо ерэхэдэнь, Хельсинкиин олон мянгаад хүн хүндэмүүшэ халуунаар угтаа гээд газетэ тэмдэглэнэ.

«Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөн ерээдүйдэ шэглүүлэгдэнхэй» гээд газетэ түрүү бэшэг соогоо мэдээсэнэ. Энээнэй ашаар гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай улам hайжарха байhаниинь дамжаггүй.

ВАРШАВА. Манай түби дээрэхи уласхоорондын харилсаанай түүхэдэ шухала үдэр оршон ерэбэ гээд Польшын «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. Амгалан гуримаар зэргэ оршохо, аюулгүй байдал хангаха, харилсаа холбоо тогтоохо гол ёhонуудые тодорхойлхоёо, эдэ гол ёhонуудые сахиха уялга абахаяа Европо түбиин бүхы гүрэнүүд түрүүшынхеэ сугларба. Тиин Хельсинкидэ гар табигдаhан документнүүд «Европодо амгалан байдал хангаха өөрсэ янзын конституци» болохо юм.

ПРАГА. Шахардуу байдалые политическэ аргаар hуларуулhанай hүүлээр энэ хэрэгые дай саража бэхижүүлхын тула гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае улам бата бэхи, тогтууритай hайн болгохо гээшэ ниитэ Европын зүблөөнэй гол зорилго болоно гээд «Руде право» газетэ бэшэнэ. Шахардуу байдал улам түгшүүритэй болгохые, түүхын хүгжэлтые hөөргэнь эрьюулхые эрмэлзэhэн хархис хүсэнүүдэй арга hалажа, шаргаяа газардажа байhые, эб найрамдалай ба үнэн хэрэгэй илан мандажа байhые олон талын түлөөлэгшэдэй хабаадалгатай энэ зүблөөн баталха зэргэтэй.

БЕРЛИН. Ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй шата ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондо амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёhонуудта хүсэ нэмээхэ байна гээд СЕПГ-гэй ЦК-гай орган — «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ.

ВАШИНГТОН. Дэлхэйн ехэ ехэ гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадажа байhан аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй шата хүн түрэлтэнэй хуби заяанда айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ американ элитэ мэдээжэ промышленник, ниитын ажал ябуулагша, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлhэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Сайрус Итон ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Һайн hайхан, бүтэмжэтэй гадаадын политическэ хараа шэглэл бэелүүлхэ талаар Советскэ Союз бусад оронуудта жэшээ харуулна гээд С. Итон хэлээ. Совет правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй иимэ ябуулгануудта зүрхэ сэдьхэлhээ гүнзэгыгөөр этигэнэб, омогорхон баясанаб гэжэ тэрэ мэдүүлhэн байна.

ДЕЛИ. 1975 оной июлиин 30-най үдэр эб найрамдалай, аюулгүй байдалай, арадуудай хоорондохи харилсаанай үдэр боложо, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ орохо юм гээд «Хиндустан» газетэ бэшэнэ. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй шата хадаа уласхоорондын срёо бэрхэшээлтэй асуудалнуудые шиидхэлгэдэ бодото hайнаар, бүтэмжэтэйгөөр хандаhанай, дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй тэнсүүриие, оршон байдалые hайнаар сэгнэhэнэй, уласхоорондын оршон байдалда гүнзэгы бодолтойгоор хандадаг политикын илан мандажа байhанай гэршэ жэшээ болоно. Хельсинкидэ боложо байhан хуралдаанай удха шанар гансал Европо түбидэ бэшэ, харин бүхы дэлхэйн оронуудта шухала үүргэ дүүргэхэ юм. Тэрэнэй дүнгүүд Ази ба Африкын оронуудай хоорондохи харилсаанда, үгээ ойлголсолгодо hайнаар нүлөөлхэ, хүгжэжэ байгаа оронуудай социально-экономическа программануудые бэелүүлгэдэ шэнэ арга зам нээхэ байна.

(ТАСС).

ПРАГА

## ВФП-гэй УРЯА

ТАСС

Ажалшадай нэгэдэмэл профцентрэй национальна хүтэлбэриин гэшүүн, социалис партиин генеральна секретариин орлогшо Эсекьель Понсе, энэ партиин ЦК-гай Политическэ комиссиин гэшүүн Рикардо Лагос ба социалис залуушуулай эмхиин ЦК-гай генеральна секретарь Карлос Лорка гэгшэд энэ жэлэй июнь hарада Чилидэ баригдажа хаагдаhан байгаа гээд Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин тунхаглаhан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Эдэнэй бэе аюулда оронхой.

Чилидэ хүн зоной эрхэнүүдые бүдүүлигээр хаhажа байhан ушарые Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци эрид буруушаана. Политическэ ба профсоюзай бүхы эдэбхитэдые сүлөөлхэ тухай, хүнэй эрхэнүүдые хүндэлхэ тухай ООН-ой Генеральна Ассамблейн тогтоол, мүн Чилиин граждан ба профсоюзай эрхэ хүндэлхые эриhэн Ажалай уласхоорондын эмхиин генеральна конференциин 60-дахи сессиин тогтоол хунтын бэелүүлхые баадхахын тула үргэн ябуулга хэхыень тэрэ бүхы оронуудай ажалшадые, профсоюзуудые уряалба.

АФИНА

## Үгэсэгшэд сүүдэй hандали дээрэ hууба

ТАСС

1967 оной апрелиин 21-дэ гүрэнэй урбалта хэхэ харата хэрэг үүдхэhэн хүнүүдые эндэ сүүдлэжэ эхилбэ.

Грециин зонхилогшо байhан Пападопулос, тэрэнэй дүтын туhалагшад Паттакос, Макарезос, Ладас, Руфогалис, сэрэгэй полициин начальник байhан Иоаннидис, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад командалагша байhан Ангелес сүүдлүүлэгшэдэй дунда бии.

САЙГОН

## САЙГОНДО КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

ТАСС

Урда Вьетнамые сүлөөлхэ национальна фронтын Сайгон-Зядинь хотонуудай зонын түлөөлэгшэдэй гурбадахи конференци эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. РЮВ-эй ВРП-гэй Зүбшэлэлгын Соведэй түрүүлэгшэ Нгуен Хыу Тхо, РЮВ-эй ВРП-гэй түрүүлэгшэ Хюинь Тан Фат, бусад тусхай тушаалтад, Ханойн ба Урда Вьетнамай хото городуудай, хүдөө нютагуудай делегацинууд конференциин хүдэлмэридэ хабаадаhан байна.

Орон доторхи байдалые hайжаруулха, шухала хэрэгтэй бүхы юумээр хүн зониие хангаха талаар Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын политическэ хараа шэглэлые халуунаар дэмжэжэ байhан тухайдаа конференциин делегадууд мэдүүлээ.

Хотын хүн зоной революционно засаг захиргаантай нэгэдэлээ саашадань бэхижүүлхэ, сэрэгэй-захиргаанай комитедэй нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ тухай конференци элирхэйлэн гэршэлээ.

Фронтын городской комитедэй шэнэ бүридэл hунгагдаа. Профессор Нгуен Ван Ти Урда Вьетнамые сүлөөлхэ национальна фронтын Сайгон-Зядинь хотонуудай зонын түрүүлэгшээр hунгагдаба.



*Олон мянган хүнэй хабаадалгатай митинг болон демонстраци Женевэдэ болобо. Хүдэлмэришэд, алба хаагшад, профсоюзай эдэбхитэд түгүүдые, плакадуудые гартаа барин, түб хотын гол үйлсэнүүдээр ябажа гараа. Хотын муниципалитедэй урда үнгэрhэн митингын үедэ сугларагшад манифест баталан абаба. Тэрээн соогоо ажалгүйшүүлдэ туhаламжа үгэхыень ба саашадаа энэ асуудалые саг дары шиидхэжэ байхыень хүсэhэн байна.*

*ЗУРАГ ДЭЭРЭ: манифестацида хабаадагшад.*

ТАСС-ай фотохронико.

ЛИССАБОН

## ПОРТУГАЛИИН ПРОФСОЮЗУУДАЙ СЪЕЗД ДҮҮРЭБЭ

ТАСС

Португалиин профсоюзуудай Лиссабондо дүүрэhэн съезд хүн зоной бата нэгэдэлтэй байhые элирхэйлэн харуулаа. Португалиин ажалшадай нэгэдэмэл профцентрэй — интерсиндикалай шиидхэбэреэр тэрэ зарлагдаhан байна.

Ороной профсоюзуудай 300 шахуу эмхиие түлөөлhэн съездын делегадууд интерсиндикалай шэнэ устав баталан абаба. Профсоюзай нэгэдэмэл центрэй ёhо гурим энээн дотор батадхагдана. Португалиин хүн зоной ажал ябуулгын арга онол ба хараа шэглэлые тодорхойлhон программна документ — «Шэнэ Португали байгуулгын замуудые» hайшааhан байна.

Интерсиндикалай секретариадай шэнэ бүридэл hунгагдаа. Бүхы делегадуудай 84 процентнь профцентрэй энэ хүтэлбэрилхы зургаанай бүридэлэй түлөө дуугаа үгэhэн байна.

БЕЙРУТ

## Р. КАРАМЕ МЭДҮҮЛГЭ ХЭЭ

ТАСС

Палестинын араб арадай үндэhэн эрхэнүүдые hэргээхын түлөө тэмсэл хэдэг Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөе Ливан дэмжэнэ гээд Ливанай премьер-министр Р. Караме эндэ мэдүүлбэ. Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүгээр хамтаараа тэмсэхын тула Ливанай, ПДС-эй хоорондохи харилсаае, ажал ябуулгые саашань бэхижүүлхэ шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Ливанай ниислэл хотодо болоhон олониитын митинг дээрэ Р. Караме үгэ хэлэхэдээ, орон дотороо хэдэ хэдэн хубилалтануудые хэхэ тухай түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй эрилтые правительство шэнжэлжэ байна гэжэ мэдээсэбэ. Тодоройлон хэлэхэдэ, армиие шэнэдхэн хубилгажа, бэхижүүлхэ тухай асуудал хаража үзэгдэхэ байна гээд тэрэ мэдүүлээ.

Араб бусад оронуудтай харилсаагаа али бүхы талаарнь бэхижүүлхын, үргэдхэхын тула Ливан оролдолго гаргаха байна гээд Р. Караме хэлэбэ.

ДАР-ЭС-САЛАМ

## ШУХАЛА ШИИДХЭБЭРИНҮҮД

ТАСС

Мозамбигай Арадай Республика гадаадынгаа политикада интернационализмын, национальна бэеэ дааhан байдалайнгаа түлөө тэмсэдэг арадуудтай hаналаа нэгэдэлгын, түрүү үзэлтэй бүхы оронуудтай аха дүү ёhоной, хани барисаата харилсаагаа хүгжөөлгын гол ёhонуудаар хүтэлбэрилэгдэхэ юм гэжэ Африкын бэеэ дааhан байдалтай шэнэ гүрэнэй правительствын түрүүшын заседаниин коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

Ороной президент Самора Машелэй түрүүлэлгэ доро үнгэрhэн Министрнүүдэй Соведүүдэй заседани дээрэ дотоодын ба гадаадын политикын, мүн залуу республикын экономическа хүгжэлтын гол шухала асуудалнууд хаража үзэгдөө.

Хүдөө ажахын асуудалнуудта, нэн түрүүн хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудые байгуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаhан байна.

Арадай гэгээрэлые гүрэнэй мэдэлдэ оруулха, үмсын бүхы hургуулинуудые, лицейнүүдые хааха, үргэн ниитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлдэг хэрэгсэлнүүдые шэнэдхэн хубилгаха, кинопрокадые гүрэнэй хиналтада байлгаха тухай шиидхэбэриие Министрнүүдэй Совет абаба.

*«Юрэнхы дэлгүүртэ» Англиин ороhонhоонь хойшо энээнэй урдаhаа ороной ажалшад эрид эсэргүүсэнэ.*

*ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гаруулагдаhан пикетчигүүд «Юрэнхы дэлгүүр хэрэггүй!» гэhэн эрилтэ табина.*

ТАСС-ай фотохронико.

## ПРАВДА БУРЯТИИ

**Нэгэдэхи хуудаhанда.** КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, облпрофсоведтэ.

**Хоёрдохи хуудаhанда.** «Энэ манай хүдэлмэриин байшан» — Б. Поздеевэй статья. «Хүсэн түгэс хүнүүдэй нэгэн» — Н. Осиповагай статья.

**Гурбадахи хуудаhанда.** Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөн дээрэhээ (түгэсхэл).

**Дүрбэдэхи хуудаhанда.** Нютагаймнай хүбүүд алба хэнэ. Хүн ба байгаали.

## СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

**«Орбита».** 10.05 — «Хельсинкидэ зарлагдаhан ниитэ Европын зүблөөн. 10.45 — «Ород хэлэн». 11.30 — 11.40 — Забhарлалга. 11.40 — Үхибүүдтэ — фильм, «Василиса Прекрасная». 12.50 — hүүлэй hонин. 13.00 — Концерт (үнгэтэ). 13.30 — Мультфильм (үнгэтэ). 13.45 — Искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 14.25 — Баскетболоор уласхоорондын мүрысөөн. СССР — Бразили хоёр наадаха (үнгэтэ). 14.40 — Опереттын артистнуудай үдэшэ. (үнгэтэ). 15.30 — «Мигрэ и старая дама» — телевизионно зүжэг (түрүүшынхеэ харуулагдаха). 18.15 — «Время». 19.00 — 19.10 — Забhарлалга.

**Улаан-Үдэ.** 19.10 — Газарай баялигые эзэн ёhoop ашаглаха. 19.30 — hүүлэй hонин.

**«Орбита».** 19.40 — «Я, Франциск Скорина» — кинофильм. 21.30 — Концерт (үнгэтэ). 21.55 — Мэдээсэлэй программа. 23.30 — Искусствын уран бэлигтэнэй концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

**«Орбита».** 19.10 — «Уран шүлэг». 19.55 — Түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаhан концерт.




МОРДВАГАЙ ЭРДЭМ... КАДРНУУД

КИСЛОВОДСКЫН КУРОРТ УЛАМ ҮРГЭДХЭГДЭНЭ

СОВЕТ ТРАКТОРНУУД ГАДААДА ХУДАЛДАГДАНА


Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефону...

г. Улан-Удэ, ул. Лени... 35, телефоны: приемная — 2-54-93, секретариат — 2-66-76, общественной приемная — 2-56-62.